

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

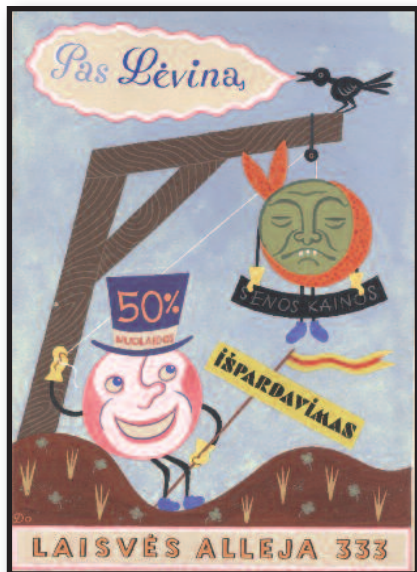
ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 28, 2015 • Vol. CVI Nr. 140

Kaina 2 dol.

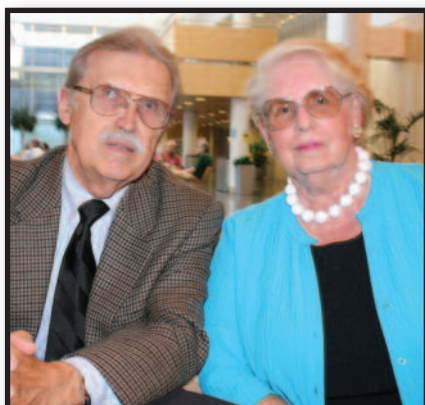
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-27-15

ŠIAME NUMERYJE:

Tas nuostabus plakatų pasaulis – 8 psl.

„Saulutės“ darbų kraitis – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Čikaga ir vėl pasipuoš lietuviškomis eglutėmis

Ritos Janz nuotr.

Atšvenčiame Padėkos dieną ir pradedame gyventi Kalėdų laikimą. Miestuose pakvimpa eglutėmis, jos puikuoja ne tik žmonių namuose, bet ir viešose erdvėse. Jau daug metų Čikagoje galime pasidžiaugti ir pagal lietuviškas tradicijas papuoštomis žaliaskarėmis. Tai – mūsų pasišventusių kultūros puoselėtojų dėka.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus moterų gildijos narė Marija Kriaučiūnienė, kuriai šiemet sukako 94 metai, šiaudinukus gamina pati jau apie penkiasdešimt metų. Jais papuošia eglutes ir Midway, ir tarptautiniame O'Hare oro uostuose bei Navy Pier Čikagoje. Šiaudinukus moterų gildijos narės pradėjo kurti tra-

dicinių lietuviškų sodų pagrindu iš popierinių gėrimui skirtų šiaudelių, nes jie labiausiai priminė natūralų šiaudą. Vėliau, kai popierinius šiaudelius pakeitė plastmasiniai, imta naudoti juos. Prie lietuviškos eglutės oro uostuose kasmet stabteli tūkstančiai žmonių, nes jų dėmesį patraukia amerikiečio akiai tikrai unikalus eglutės papuošimai. Taip atkreipiamas dėmesys į Lietuvą. Mes didžiuojamės mūsų kultūra ir mūsų Kalėdų eglutėmis Čikagoje. Didelis ačiū visoms ir visiems, kurie palaiko šią nuostabią tradiciją!

Karilė Vaitkutė
Balzeco lietuvių kultūros muziejus

San Francisco

Viena iš organizatorių – Saulė Gulbinienė (k.).
Jurgitos Mažeikienės nuotrauka

„Rudens balius 2015“

INGA GREBLIKIENĖ

Kaip greitai sukasi gyvenimo ratas... Lapkričio 14 d. San Francisco ir jo apylinkių lietuviai (atvyko svečiai net iš Los Angeles), vėl susirinko į kasmetinį Rudens balių-maskara-dą. Visi buvo pakviesti į istorinę salę Union Square Elks Lodge #3. Tai įžymus istorinis pastatas San Francisco (pastatytas 1924 m.), daugybę metų buvęs pagrindine Elks Club būstine.

Ispaniško gotikinio stiliaus pagrindinė pokylių salė su nuostabus grožio lubomis, sietytais ir elnių galvų iškamšomis dekoruotomis sienomis sukūrė paslaptinę aplinką. Visi svečiai, pasipuošę kaukėmis, tarsi trumpam persikėlė į ankstesnį istorinį laikotarpį ir pasijuto Elks Lodge nariais – nuotaika buvo sukurta puiki. – 4 psl.

Svečiai (iš k.): Karolis Riauba, Rasa Radzevičienė-Misudi, Ieva Traub, Algis Ab-rutis, Agnė Sluckaitė.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Artėjant I Advento sekmadieniui
Besiruošiant sutikti Ateinantįjį...

Kun. teol. lic. GEDIMINAS KERŠYS

Mielas skaitytojau, štai pradėdame naujuosius liturginius metus, kurių pradžia daug ankstesnė, nei paprastai būna naujų kalendorinių metų. Pirmosios keturios liturginių metų savaitės – Advento laikotarpis, laukiant Kristaus gimimo šventės – Kalėdų.

Žodis Adventas (*Adventus*), reiškias „atėjimą“, yra graikiško žodžio „*parousia*“ vertimas į lotynų kalbą. Kalbant apie Adventą, numanoma, kad kažkas ateina ar ateis. Tai džiugios rimties laikas, besiruošiant sutikti Ateinantįjį. Kaip ir kasmet, šiuo laikotarpiu esame kviečiami stabtelėti savyje, suklydę, pažvelgti į savo sielą, į savyje dvasinį veidą, kurį atgręšime Ateinančiojo sutikti. Bažnyčia kviečia šį laukimo laikotarpį skirti džiugiam pasiruošimui, kai kupini vilties stengiamės visomis išgalėmis pagerinti savo dvasinio gyvenimo kokybę. Dieviškojo judesio mūsų link viltis – Kristus, pasitinkantis mus ten, kur mes esame kelyje link Jo. Net jei kas jaustųsi dėl vienokių ar kitokų priežasčių esąs toli nuo deramo krikščioniško gyvenimo, šis Advento laikotarpis yra kvietimas naujai pradžia, naujai vilčiai, naujiems žingsniams. Net maži postūmiai, kuriais stengiamės ir artinamės link Viešpaties, yra svarbūs dvasiniai laimėjimai, gerųjų ir šviesiųjų pusių mūmuse persvara prieš tamsiąsias puses.

O tamsybių aplinkui ir taip daug, pradedant šurpiomis naujienomis pasaulyje ir baigiant mūsų pačių kasdieniais sunkumais. Galbūt tai neišvengiami žmogiškojo gyvenimo aspektai, – susidūrimas su stichijomis, po-

litiniais neramumais, akistata su asmeninėmis ir globalinėmis nesėkmėmis. Ir šio sekmadienio Evangelijoje Jėzus kalbėjo savo mokiniams, jog „bus ženklų saulėje, mėnulyje ir žvaigždėse, o žemėje tautos blaškysis, gąsdinamos baisaus audringos jūros sniokštimo. Žmonės eis iš proto, bijodami ir laukdami to, kas dar turės ištikti pasaulį, nes dangaus galybės bus sukrėstos...“. Toks liudijimas kiek neramina ir verčia susimąstyti. Galime nuogąstaudami spėlioti, kada taip bus? Gal dar mus kaip nors tai aplenks? Ne vienam kiltų net pagunda imtis atsakymų ieškoti ateities spėliojimuose, horoskopuose, burtininkavime ar sekti kitais panašiais klaidinančiais keliais, vedančiais į vidinę sumaištį ir dvasines abejones.

Adventinė liturgija tad mus skatina daugiau laiko praleisti su Šventuoju Raštu, susikaupime, maldoje, nuskaidrinus širdį pasninku ir nuoširdžia atgaila, kad mūsų pasiruošimas sutikti Ateinantįjį būtų ir pasiruošimas galimiems išbandymams. Krikščioniškoji tradicija turi gražius Jono Krikštytojo, šventosios Mergelės Marijos pavyzdžius, kurių laukimas To, kuris ateis, buvo taurus, besąlygiškas ir pilnutinis.

Išgirdę paskutinių dienų aprašymą mes, kaip tie apaštalai, galbūt klausiamo: „Kada šitai įvyks? Ir koks bus ženklas, kada tai prasidės?“ Jėzus primena, kad „tos dienos ir valandos niekas nežino“ (Mt 24,36). Tad gi kvietimas „visą laiką budėkite ir melskitės“ yra vienas esmingiausių adventinio laukimo slėpinių.

Lapkričio 30-oji – paskutinė rudens diena. Pagonybės laikais ši naktis, kuomet lietuviai jau pradėdavo laukti Saulės sugrįžtųjų, buvo laikoma pranašiška, daugiausia susijusi su jaunimo, ypač merginų, vedybinės laimės spėjimais. Tikėta, kad merginos šią naktį gali susapnuoti savo būsimą vyrą. Tačiau ši diena dar svarbesnė Lietuvos istorijoje.

1918 m. lapkričio 30 d., susirinkusi spaustuvinių Enzio Jagomastro namuose Tilžėje, Mažosios Lietuvos tautinė taryba paskelbė Tilžės aktą, kuriuo viešai pareikalavo Mažąją Lietuvą prijungti prie Didžiosios Lietuvos. Prisimenant šį įvykį lapkričio 30 d. yra paskelbta Mažosios Lietuvos diena. Pats aktas buvo labai trumpas ir labai aiškus (kalba netaisyta):

„Atsižvelgdami į tai, kad viskas, kas yra, turi teisę gyvuoti, ir į tai, kad mes Lietuviai čionai Prūsų Lietuvoj gyvenantieji, sudarome šio krašto gyventojų daugumą, reikalaujame mes remdamiesi ant Vilsono Tautų paties apsisprendimo teisės, priglaidimą Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos. Visi savo parašu šitą pareiškimą priimančiai pasizada savo jėgas už įvykdinimą minėtojo siekio pašvęsti“. Aktą pasirašė Prūsų Lietuvos Tautinė Taryba, 24 vyrai. Vos įsisteigusi, tą pačią dieną, taryba 100 000 egz. tiražu išplatino atsisaukimą „Lietuvininkai! Pabuskit, klausykit, padabokit!“

Kokios tada buvo istorinės aplinkybės? 1918 m. lapkritį Vokietijai pralaimėjus Pirmąjį pasaulinį karą šalyje prasidėjo politinė suirutė. Tuo metu Lietuvos valstybėje jau veikė laikinoji vyriausybė, kuri siūlė mažlietuvių veikėjams jungtis prie atgimstančios Lietuvos valstybės. Penkiasdešimt mažlietuvių

Lapkričio 30 d.
– Mažosios Lietuvos diena
ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

atstovų tų metų lapkričio 16 d. Tilžėje įkūrė naują politinę organizaciją – Prūsų lietuvių tautinę tarybą.

Anot Vikipedijos, Tilžės aktas buvo pasirašytas teisiškai deleguotų mažlietuvių atstovų ir todėl yra laikomas lietuvininkų politinio apsisprendimo išraiška. 1919 m. pradžioje Lietuvos delegacija Paryžiaus Taikos konferencijoje šią deklaraciją naudojo kaip lietuvininkų politinio apsisprendimo įrodymą, nors realiai dauguma lietuvininkų tiek 1918 m., tiek ir vėliau liko ištikimi savo politinei orientacijai į Vokietiją. Šiame šaltinyje teigiama, kad Vokietija daugumai Klaipėdos krašto lietuvių buvo sava valstybė.

Tilžės akto pasirašymo reikšmę ir svarbą Lietuvos valstybei bei lietuvių tautai atskleidžia LR Vyriausybės kultūros ir meno premijos laureatas Bernardas Aleknavičius. Anot jo, jei ne Tilžės aktas, šandien Lietuva savo sudėtyje neturėtų Klaipėdos regiono, neužšalancio uosto bei uostamiesčio ir klaidiečiai nekalbėtų lietuviškai. Be šio dokumento 1923 m. greičiausiai nebūtų įvykęs ir Klaipėdos krašto sukilimas. Jo svarbiausias padarinys – Klaipėdos miestas pirmą kartą buvo prijungtas prie Lietuvos valstybės teritorijos.

„Taigi, Tilžės aktas skatina puoselėti, išsaugoti ateities kartoms ir garsinti Mažosios Lietuvos etninės kultūros paveldą, džiaugtis ir didžiuotis šios Kristijono Donelaičio, Liudviko Gedimino Rėzos ir Vydūno žemės palikimu. Tad Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos akto – Tilžės akto – diena yra reikšminga šventė visai šaliai ir tautai. Tai lietuvių žmonių vienybės ir meilės sava tėvynei Lietuvai šventė. Švęskime ją!“ (www.pagegysvb.lt).

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

XXII Draugo fondo metinis narių suvažiavimas

Sėdi iš k.: L. von Braun, R. Lapas, M. Remienė, N. Nausėdienė. Stovi: V. Valavičienė, R. Jautokienė, A. Valavičius, A. Idzelis, V. Jautokas, V. Kuprytė, A. Kižytė, A. Norvilas, S. Daulienė, V. Sakevičiūtė, R. Račkauskienė, A. Sakalaitė, S. Užupienė ir V. Kelmelis.

Jono Kuprio nuotraukos

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Š. m. lapkričio 8 d. „Draugo“ patalpose vyko metinis narių suvažiavimas. Spaudoje iš anksto buvo skelbiama apie įvyksiantį suvažiavimą, bet, deja, į jį atvyko tik patys artimiausi Draugo fondo nariai. Gaila, nes suvažiavime buvo nagrinėjami su laikraščio leidyba susiję reikalai, analizuojama laikraščio būklė ir numatomos gairės ateičiai.

Suvažiavimą pradėjo DF Tarybos pirmininkė Marija Remienė. Padėkojusi susirinkusiems ji pakvietė Rūtą Jautokienę sukalbėti šiai progai skirtą invokaciją. Atsistojimu buvo pagerbti amžinybėn išėjusieji DF nariai ir skaitytojai. Pagerbiant Parvyžiuję žuvusiuosius, buvo sukalbėta malda „Amžiną atilsį“.

Pirmininkė Marija Remienė paskelbė sekretoriato, nominacijų ir balsavimo komisijų sudėtį. Pirmininkauti šiam suvažiavimui buvo pakviestas Augustinas Idzelis, sekretoriauti – Nijolė Nausėdienė, registracijos komisiją sudarė Viktoras Jautokas ir Antanas Valavičius.

Suvažiavimo pirmininkas pirmausia žodį suteikė „Draugo“ vyr. redaktorei Ramunei Lapas. Redaktorė sakė, kad per 2,5 metų ji perprato laikraščio specifiką, suvokia kurlink turėtų judėti toliau, bet varžo nusistovėjusi tvarka. Anot jos, kad galima būtų įgyvendinti tolimesnius planus, reikia imtis pokių.

„Iš tikrųjų tik užsimerkę gali nepastebėti, kad ‘Draugo’ prenumerata mažėja su kiekvieno seno skaitytojo išėjimu. Naujų atsiranda nedaug, nors potencialas yra. Pašto situacija vis blogėja ir vargu ar apsisvers į gerąją pusę. Dabar jau net Čikagos pietvakariniai priemiesčiai gauna laikraštį po 2 savaitių, kartais kelis numerius iš karto ir aiškina, kad jie neprivalo pristatyti pirma klase. Tokia situacija nervina senus ištikimus skaitytojus, ką jau bekalbėt, kad ji yra labai nepatraukli naujiems. Nepatrauklus potencialiems skaitytojams ir dabartinis formatas – 3 kartai per savaitę ir juodai balta spauda. Beje, pati spaudos kokybė taip pat galėtų būti geresnė – manau, kad vertėtų pasidomėti įvairiomis spausdinimo alternatyvomis“, – kalbėjo redaktorė R. Lapas.

Ji pabrėžė, kad redakcijoje dirba kūrybingi žmonės, turintys minčių ir idėjų, bet neturintys pakankamai laiko ir fizinių jėgų toms idėjoms įgy-

vendinti, nes visą laiką užsiima kėkybe – kas antrą dieną turi paruošti ir išleisti laikraštį. Ji palygino redakcijos „žmogiškuosius resursus“ su kitomis redakcijomis („Amerikos lietuvių“, „Tėviškės žiburių“), parodydama, kad mažesnis „Draugo“ kolektyvas turi nepalyginamai didesnę darbo krūvį. Redaktorė siūlė įvertinti visas aplinkybes ir rimtai pagalvoti apie atnaujintą spalvotą „Draugą“, kuris būtų leidžiamas kartą arba du per savaitę ir turėtų gražią aktyvią internetinę savaitę. Kitaip sakant, visus jėgas skirti kėkybei, o ne kėkybei.

Anglų kalba jau dvejus metus leidžiamas laikraštis „Draugas News“ išsivertino, jo skaitytojų padaugėjo. Apie laikraštį trumpai pakalbėjo redaktorė Vida Kuprytė. Ji sakė, kad „Draugas News“ turi apie 2500 prenumeratorių. Tai reiškia, kad šio laikraščio leidimas pasivertino. Jai darbas įdomus, tik sunku surasti gerai rašančių žmonių. Redaktorė sakė pastebėjusi, kad laikraštis pradėjo jungti žmones į bendruomenę – tai geras ženklas. Anksčiau tie žmonės, kurie nekaitė lietuviškai, buvo atitrūkę nuo lietuviybės, mažai turėjo žinių apie Lietuvą, dabar juos ėmė jungti tamprus ryšys, jie gali bendrauti vieni su kitais.

Iš Valentino Ramonio perimtas žurnalas „Lithuanian Heritage“, kurį redaguoja Jonas Daugirdas, taip pat sulaukia gražių atsiliepimų.

Praejusių metų suvažiavimo protokolą perskaitė Nijolė Nausėdienė, protokolą buvo priimtas be pataisymų.

Pirmininkaujantis Augustinas Idzelis žodį suteikė DF Tarybos pirmininkei Marijai Remienei, kuri pabrėžė, kad laikraštis laikosi pasisventusių prenumeratorių, kurie ne tik sumoka

už prenumeratą, bet dar ir aukoja DF dėka. M. Remienės nuomone, DF įkūrimas buvo protingas sprendimas, tačiau jo lėšos mažėja. Daugiausia lėšų sutelkiama per kasmet skelbiamus pavasarinį ir rudeninį vajus, – pastarasis dar tęsiasi šiuo metu. Pirmininkė dėkojo visiems aukotojams, pagal galimybes parėmusiems ir paremiantiems DF. Ji priminė, kad mintį apie DF įkūrimą iškėlė kunigas marijonas V. Rimšelis. Anksčiau marijonai, kol juose dominavo lietuviai, patys finansiškai remdavo „Draugą“. DF apie dešimtį metų vadovavo Br. Juodelis, po to fondo vairą perėmė M. Remienė. DF jau veikia 22 metus. Laikraštis prisideda prie įvairių organizacijų garsinimo, laikraščio puslapiuose žmonės sužino apie jų veiklą ir tikslus. Tad būtų gražu, jeigu organizacijos dažniau atsiskųtų į „Draugą“. „Tik pagalvokime, kokia tamsa mus, visus lietuvius, apgaubtų, jei nebebūtų ‘Draugo’!“ – kalbėjo M. Remienė.

Pirmininkė kvietė prisiminti DF testamentiniuose palikimuose, raginti vietoje gėlių aukoti jam mirusiojo ilgamečio „Draugo“ skaitytojo ir rėmėjo atminimui. „Tai būtų gražus gestas ir prasmingas to žmogaus prisiminimas,“ – sakė ji.

„Jums, kaip ir viso pasaulio lietuviams, gerai žinoma ‘Draugo’ veikla, puoselėjanti lietuviybę ir katalikišką mintį emigracijoje, siekianti, kad kiekvieną lietuvių pasiektų žinios iš viso pasaulio. Atsirado galimybė skaityti laidas ir internete. Neįkainojama ‘Draugo’ veikla telkiant pasaulio lietuvius kovoje už Lietuvos laisvę, jos išsaugojimą bei puoselėjimą. Per daugiau kaip šimtmetį daug nuveikta švietėjiškoje visuomenės veikloje, taip pat ugdant

lietuvių jaunimą katalikybės ir tėvynės meilės dvasioje, perduodant ateities kartoms kultūrinį paveldą. Tik verta giliau pamąstyti ir suprasti, kiek daug mums duoda ‘Draugas’ ir kas atsitiktų, jei jį prarastume,“ – susirinkusiesiems kalbėjo DF Tarybos pirmininkė.

M. Remienė pasidžiaugė, kad šandieniniai leidėjai puikiai sutaria su naujos kartos tėvais marijonais, kurie paremia ir finansiškai – pernai prisidėjo prie naujo stogo dengimo išlaidų, o šiemet padovanojo puikias kalėdines atvirutes su vokais, skirtas platiniui. Tėvams marijonams nereikia mokėti nuomos už „Draugo“ patalpą, tik reikia patiems jas išlaikyti, sakė ji.

DF vardu M. Remienė pareiškė padėką išdininkui Leopoldui von Braun, kuris jau daug metų veda finansinius dokumentus, dirba labai sąžiningai ir atsakingai. Dėkojo Jonui Kupriui ne tik už nenuilstamą darbą redakcijoje, – jis maketuoja laikraštį, bet už jo fotografijas, įamžinimą reikšmingų įvykių, bei visą begalę kitų darbų, prie kurių jis prisideda. M. Remienė dėkojo ir „Draugo“ vyr. redaktorei, kuri, nors ir neturėdama daug pagalbinių, įstatė laikraštį į rimtas vėžes, kurios dėka laikraštis labai išgrąžėjo, o jo kokybė pagerėjo. Neapvylė, sakė pirmininkė, ir Vidos Kuprytės redaguojamas „Draugas News“ bei Jono Daugirdo redaguojamas „Lithuanian Heritage“ žurnalas. Ji dėkojo visiems „Draugo“ talkininkams, savanoriams ir rėmėjams.

Išdininkas Leopoldas von Braun apie DF padėtį pateikė ataskaitą raštu. Išdininkas pasidžiaugė, kad praėjusiais metais laikraščio leidybai reikėjo skirti mažesnę auką iš DF išlaidas sudaro pašto persiuntimas, honorarai.

Pranešimo apie investicijas nebuvo, nes DF brokeris Gytis Kavaliauskas negalėjo dalyvauti šiame suvažiavime.

Audronė Kižytė, „Draugo“ redakcijoje atsakinga už skelbimus ir prenumeratą, papasakojo apie savo dalyvavimą Los Angeles lietuvių dienose. Ji ten atstovavo „Draugui“, kalbėjo apie laikraštį, kėlė jo svarbą, ir visų lietuvių buvo šiltai priimta. Pamatė, kad dauguma jų yra susižavėję „Draugas News“ laikraščiu, gyrė redakciją už apsisprendimą leisti tokį laikraštį, džiaugėsi turintys progos per jį susipažinti su lietuviška veikla. Ne visi jie ar jų atžalos skaito lietuviškai, tad šis laikraštis jiems atvėrė vartus. Taip pat daug kas domėjosi žurnalu „Lithuanian Heritage“. Ji buvo nuvykusi ir į Putnamą, ir ši kelionė labai pavyko. Jos tikslas – sukelti lietuvių susidomėjimą laikraščiu, rinkti laikraščiu skelbimus ir ieškoti naujų prenumeratorių. Audronė Kižytė – trykštanti energija, sugebanti patraukti žmones, tad yra tinkama šiam darbui. Sveikiname ją.

Kontrolės komisijos vardu kalbėjo Vida Sakevičiūtė. Ji kartu su narėmis Aušrele Sakalaite ir Salomėja Dauliene peržiūrėjo fondo išdininko Leopoldo von Braun vedamas knygas nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. spalio 31 d. ir pripažino, kad visi įrašai yra lengvai prieinami ir patikrinami. Visi duomenys apie aukas yra tvarkingai registruojami.

Aukotojams yra išsiunčiami padėkos laiški. Pajamų ir išlaidų knygos vedamos labai tvarkingai. Visos pajamos ir išlaidos balansuojasi. Komisija pasiūlė išreikšti padėką išdininkui už tokį tvarkingą darbą.

Nukelta į 5 psl.

Išdininkas Leopoldas von Braun ir suvažiavimui pirmininkavęs Augustinas Idzelis džiaugiasi sumažėjusiomis leidybos išlaidomis.

TELKINIAI

San Francisco „Rudens balius 2015“

Į pokylį atvyko LR generalinis konsulas Los Angeles Darius Gaidys ir JAV LB KV vicepirmininkė profesionalų ir verslininkų ryšiams Diana Plačiakienė.

Svečiams dainavo Robertas Kupstas.

Viena iš pokylio organizatorių – Marija Steiblienė (k.) nuotaikingai leido laiką su draugais.

Geros nuotaikos netrūko ir Indrei Giedraitytei bei Kristinai Mattis.

Iš k.: dr. Feriandas Greblikas, dr. Inga Greblikienė, LR garbės konsulė Santa Barbaroje ir LWAC įkūrėja Daiva Čekanauskaitė-Navarrette, Carlos Navarrette.

Atkelta iš 1 psl.

Juolab kad ir vakaro pradžioje Bendruomenės tarybos nariai apžvelgė praėjusius metus, pasidžiaugė nuveiktais darbais: išaugusia „Genio“ lietuviška mokykla (jai buvo paaukota 1 060 dol., sumą padvigubins Kazickų fondas), sėkminga labdaros akcija „Išpildyk Kalėdų svajonę“ ir nupirktomis dovanėlėmis 45 Lietuvos vaikams, aktyvia San Francisco atstovių JAV LB taryboje veiklos pradžia. Diana Plačiakienė pristatė savo projektą sukurti internetinę verslo direktorią ir taip suaktyvinti bendradarbiavimą tarp JAV lietuvių profesionalų ir verslo atstovų. Aida Sakalauskaitė tikisi suburti bendraminčių grupę, kuri paruoštų lietuvių kalbos egzaminą Amerikos lietuvių mokykloms, ir kuris būtų pripažintas amerikietiškos bendrojo lavinimo mokyklose. Vakaro svečius pasveikino LR generalinis konsulas Los Angeles Darius Gaidys, pristatęs Vilniuje įvyksiantį tarptautinį forumą Life Sciences Baltic. Į susirinkusiuosius kreipėsi ir Pasaulio lietuvių meno tarybos (Lithuanian World Arts Council – LWAC) direktorė ir LR garbės konsulė Santa Barbaroje Daiva Čekanauskaitė-Navarrette.

O po to prasidėjo linksmybės – dainavo Robertas Kupstas, vyko žaidimai ir loterijos, visi šoko iki vėlyvo vakaro. Buvo smagu, ir svečiai tikisi vėl susitikti kitais metais. Negi nutrauksi jau dvidešimt metų gyvuojančią šaunią tradiciją!

Iki vėlyvo vakaro tęsėsi šokiai ir žaidimai.

Iki kitų susitikimų

Iš kairės: parodos kuratorė Eglė Deltuvaitė, kompozitorius Marius Salynas, dainininkė Rita Mačiliūnaitė-Dočkuvienė ir galerijos direktorė Laima Apanavičienė.

LAIMA APANAVIČIENĖ

Tik spėjome Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre nukabinti nuostabią, spalio 16 – lapkričio 8 dienomis veikusią marijampolietės Onutės Surdokienės karpinių parodą, kai vėl pabandėme žiūrovus sudominti lietuviškais karpiniais. Tik šį kartą – muzikiniais. Po koncertų Bostone (lapkričio 8 d.) ir New Yorke (lapkričio 9 d.) Lietuvos kompozitorių sąjungos pirmininkės kompozitorės Zitotos Bružaitės dar 2013 metais įgyvendintas projektas, skirtas Tarmių metams, pasiekė ir Čikagą.

Meno tridienis Čikagoje lapkričio 13 d. prasidėjo koncertu „Lietuviškos muzikos karpiniai“ Jaunimo centre. Koncerte nuskaubė šešios kompozicijos: Jono Jurkūno „Joj bernelis ing vainelį“, Zitotos Bružaitės „Rauda“, Broniaus Kutavičiaus „Mamužyte senolyte“, Vidmanto Bartulio „Lorum bėrum čiukum bee“, Algirdo Klovos „Dūdamuzika (Aukšti kalneliai)“ ir Giedriaus Kuprevičiaus „Ožys ant tilto stovėjo“. Programą atliko Čiurlionio kvartetas: Jonas Tankevičius (I smuikas), Darius Dikšaitis (II smuikas), Gediminas Dačinskas (altas), Saulius Lipčius (violončelė), dainininkė Rita Mačiliūnaitė-Dočkuvienė, birbynininkas Egidijus Ališauskas ir Marius Salynas (elektronika). Jiems talkino kompozitorius Jonas Jurkūnas (jo aranžuota daina skambėjo koncerto metu), rodęs menininko Gintauto Velykio kiekvienai kompozicijai pritaikytą vizualizaciją su karpinių fragmentais, industriniais ar lietuviško kaimo vaizdais.

Atlikėjų pasirodymas puikiai at-

skleidė projekto autorės sumanymą. Klausytojas galėjo išgirsti savitai šešių lietuvių kompozitorių aranžuotą ir interpretuotą skirtingų Lietuvos etninių regionų muzikinių folklorą. Puikiai derėjo gyvas muzikavimas ir šiuolaikinių garso ir vaizdo technologijų pagalba išgaunami garsai. Koncertas parodė, kaip puikiai galima suderinti profesionalios muzikos tradicijas ir tarpdisciplininių menų šiuolaikiškas sąveikas. Žiūrovai galėjosi tik vieno – koncertas per trumpas.

Lapkričio 14 d. Čiurlionio galerijoje vyko fotografų Arūno Baltėno ir Mindaugo Ažušilio parodos „Lietuva. Dialogai apie vertybes“ atidarymas. Apie Lietuvos fotografiją pasakojo šios parodos kuratorė, VŠĮ „Kultūros meniu“ direktorė Eglė Deltuvaitė. Po pasikaitos teatro spektakliams muziką rašanti kompozitorė (už darbą teatre ji yra apdovanota net dviem Auksiniais scenos kryžiais), nevengianti iššūkių eksperimentiniuose muzikiniuose projektuose, dainininkė R. Mačiliūnaitė-Dočkuvienė ir taip pat kompozitorius, muzikos prodiuseris, įvairių roko grupių narys Marius Salynas, talkinęs jai gitara, žiūrovams ir klausytojams pateikė pusvalandžio trukmės beveik vien liaudies dainų koncertą „Liūdnos dainos“. Klausydamasis dar kartą įsitikini, jog muzikai neegzistuoja kultūros užtvaros. Tą tarsi patvirtino ir bisiui atlikta temperamentingoji ispaniška „Sodade“. A. Baltėno ir M. Ažušilio fotografinis dialogas, atlikėjų, dainos, ekrane rodomos garsų Lietuvos fotografų nuotraukos – viskas susiliejo į gražų derinį.

Trys meno dienos Čikagoje baigėsi nuostabiu koncertu „Po angelo sparnu“, skirtu Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo 140-osiomis ir My-

kolo Kleopo Oginskio gimimo 250-osiomis metinėmis. Koncertas vyko Čikagos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Čiurlionio kvartetas ir birbynininkas E. Ališauskas atliko Wolfgang Amadeus Mozart styginių kvartetą KV Nr. 546, Joseph Haydn styginių kvartetą „Lerchen-Quartett“ Op. 64 Nr. 5 D-dur, M. K. Čiurlionio styginių kvartetą c-moll, Fausto Latėno styginių kvartetą „Šviesiam atminimui...“, Juozo Naujelio „Svajonę“ ir M. K. Oginskio polonezą „Atsisveikinimas su Tėvyne“.

Susibūręs 1968 metais Čiurlionio kvartetas tebegarsėja kaip išradingas ir techniškai pažangus kolektyvas. 1990 m. Čiurlionio kvartetui pirmajam iš mūsų šalies menininkų buvo suteiktas aukščiausias apdovanojimas – Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija. Smagu, kad tarp 300 Čiurlionio kvarteto repertuarą sudarančių kūrinių žymią vietą užima ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Pastaraisiais metais kvartetas kuria originalius klasikos ir džiazų projektus, dalyvauja koncertuose su kitais atlikėjais. To įrodymas ir „Lietuviški muzikos karpiniai“.

Kvarteto nariai pasirodo ir kaip solistai, dalyvauja įvairiuose ansambliuose ir kūrybinuose projektuose, tarptautinių konkursų vertinimo komisijose, veda meistriškumo kursus. Čiurlionio kvartetas groja XVIII a. italų meistrų instrumentais.

Birbynininkas Egidijus Ališauskas – Lietuvos kariuomenės orkestro vyr. dirigentas ir vadovas, Lietuvos teatro ir muzikos akademijos lektorius,

liaudies instrumentų orkestro vadovas – atvyko tik į koncertus Čikagoje. Užimtumas neleidžia ilgam palikti darbų. E. Ališausko grojimas sužavėjo ne tik lietuvius. CNN operatorius, filmavęs Čiurlionio kvartetą ir pamatęs E. Ališausko birbynę, net specialiai paprašė, kad muzikantas sugrotų amerikiečių žiūrovams nelabai žinomu instrumentu.

„Lietuviškus muzikos karpinius“ pristatė Lietuvos kompozitorių sąjunga, o fotografijų parodą „Lietuva. Dialogai apie vertybes“ – Lietuvos Respublikos ambasada ir VŠĮ „Kultūros meniu“. Abu renginius iš dalies parėmė Lietuvos kultūros taryba.

Rengėjai dėkoja visiems geradariams, nuoširdžiai prisidėjusiems prie koncertų rengimo, atlikėjų apgyvendinimo bei jų laisvalaikio organizavimo. Ačiū ir klausytojams bei žiūrovams už apsilankymą koncertuose ir parodoje. Visiems Jums perduodu Z. Bružaitės žodžius: „...Šiandien didžioji mūsų kūrybinė grupė sėkmingai pasiekė namus. Grįždami ne kartą Jus visus (...) mus globojusius dešimt dienų: vyrus, žmones, vaikus, giminačius, šventikus, geradarius, koncertų lankytojus, rengėjus ir t. t. Jūs padarėte mūsų kelionę įstabia, pakrovėte tiek pozityvios energijos, kad štai dar nemigusi, tačiau galiu dar kelis kalnus nuversti, nekaltant apie vaizdinius, emocijas, kurios ilgainiui tampa kūrybinėmis inspiracijomis ir išsilieja garsų pavidalais... Dar kartą jums visiems ir visų vardu dėkoju.(...) Iki susitikimų šiapus arba anapus vandenyno.“

Draugo fondo metinis narių suvažiavimas

Atkelta iš 3 psl.

Mandatų komisijos vardu kalbėjo Viktoras Jautokas. Jis pateikė tokią informaciją: suvažiavime dalyvauja 105 nariai su savais ir įgaliotais atstovauti 742 balsais (įgaliojimų 647). Kvorumui sudaryti (10 proc.) reikia, kad dalyvautų 84 nariai. Taigi, kvorumas yra.

Dalyvaujantis narys gali turėti ne daugiau kaip 5 proc. visų fondo balsų. Nė vienas dalyvaujantis narys neturi daugiau įstatų ribojamų 5 proc. balsų.

Direktorių taryboje kitai kadencijai sutiko pasilikti Birutė Zalatorienė, Marija Remienė ir Augustinas Idzelis. Jų apsisprendimai buvo priimti plojimais.

Kontrolės komisijoje taip pat sutiko be rinkimų pasilikti Vida Sakevičiūtė, Aušrelė Sakalaitė ir Salomėja Daulienė. Plojimais ir jie paremti.

Pabaigai pirmininkaujantis suvažiavimui Augustinas Idzelis dar kartą suteikė žodį DF Tarybos pirmininkei Marijai Remienei. Ji norėjo supažindinti su ruošiamą knygą apie JAV lietuvius emigrantus ir jų aktyvią veiklą nuo rusų caro okupacijos iki šių dienų. Tai bus plačios apimties knyga, kurią rengia mokslininkas istorikas Lietuvoje. Marija Remienė sakė, kad jos pastangomis jau yra išleistos šešios knygos, paskutinioji buvusi apie kunigą A. Trimaką, bet planuojamoji bus plačiausios apimties. Ji dėkojo rėmėjams, kurie atsiliepė greitai, suprasdami tokios knygos svarbą, ir jau atsiuntė aukas. Ragino visus skaitytojus prisidėti prie šios knygos leidimo. Joje atsispindės mūsų visų

DF pirmininkė Marija Remienė

veikla ir išgyvenimai einant lietuviybės vardu.

Suvažiavimo pabaigoje vyko diskusijos. Jų metu gražiai kalbėjo Rūta Jautokienė, išskeldama mintį, kad laikraštį reiktų labiau siūlyti šeštadieninėms mokykloms. Mokyklose turėtų atsirasti laikraščio skaitymai, panašiai, kaip buvo daroma dar jai mokytojaujant. Ir kiti suvažiavimo dalyviai davė racionalių patarimų. O Viktoras Kelmelis pasiūlė simboliškai pabal-suoti – kas būtų už „Draugą“ kartą arba du per savaitę, o kas norėtų likti prie trijų kartų. Balsai pasiskirstė apylygiai. Visiems šis laikraštis yra svarbus ir jo išlikimas daugelį jaudina.

Suvažiavimo pabaigai sudainuota „Lietuva brangi“.

Čiurlionio kvartetas su birbynininku Egidijumi Ališausku (v.). Iš k.: Gediminas Dačinskas (altas), Saulius Lipčius (violončelė), Jonas Tankevičius (I smuikas) ir Darius Dikšaitis (II smuikas).

Jono Kuprio nuotraukos

PO DIEVO SPARNU

Adventas – džiaugsmingas Jėzaus gimimo laukimo metas

Ši sekmadienį pradėsime Adventą – džiaugsmingą Jėzaus laukimo laiką. Adventas yra metas budėti, laukti gimtančio Karaliaus, laukti kaip savo gyvenimo Aušros šios žemės sutemose. Tai yra metas stabtelėti ir nutilti savo viduje, išgirsti Dievo balsą savo širdyje maldos metu, uždaryti savo sielos duris pasaulio tuštumai ir triukšmui. Nors per Adventą žvelgiame labiau į savo sąžines, budime savo vidinėse kovose, tačiau šis laikas yra kitoks nei Gavėnia. Jis yra tylaus džiaugsmo laikas, susikaupimo laikas ruošiantis priimti nepaprastą svečią į savo namus, išgyventi vėl iš naujo Dievo tapimo žmogumi slėpinį.

Ta proga kalbiname Telšių seminarijos rektorių kun. Ramūną Norkų.

– Adventas yra džiugaus laukimo metas. Kaip jį turėtų išgyventi krikščionis?

– Esame kviečiami pamastyti – kas ateina per Adventą? Adventas lotynų kalba reiškia – atėjimas. Galime kelti du klausimus – kas ateina ir pas ką ateina? Dievas ateina ieškoti žmogaus. Per Adventą Dievas priartėja prie žmogaus taip giliai, kad priima žmogaus kūną, gimsta, atneša mums išganymo žinią. Advento metu Dievas žmogui dovanoja viltį ir tuo pačiu paliudija savo ištikimybę duotiems žodžiams.

Krikščionis Advento metu labai konkrečiai turi priimti Viešpatį Dievą. Vienas iš Bažnyčios tėvų yra pasakęs – mes galime švęsti tūkstantį adventų ir nepriimti Viešpaties Dievo. Mano linkėjimas yra, kad šis Adventas būtų kitoks – ramesnis, daug džiugesnis, daug atviresnis pokalbiui su Dievu.

– Ką mums reiškia Jėzaus paraginimas I Advento sekmadienio evangelijoje: *Budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos kada sugrįš namų šeimininkas...*

– Viešpats pakviečia mus budėti ne fiziškai, bet dvasiškai. Žodis „budėkite“ reiškia pakelti akis, jų neužmerkti. Kaip mūsų popiežius Pranciškus ragina – geriausias budėjimas yra tas, kuris atnaujina tikėjimą. Noriu linkėti, kad jau nuo pirmo Advento sekmadienio rastume vilties kibirkstėlę net ir sunkiose situacijose, net ir sunkioje pasaulio ateityje.

– Ką mums reiškia Advento pasninkas, ar jį apribojame tik penktadieniais nevalgymu mėsos?

– Pasninkas Šv. Rašte yra minimas dažniausiai su žodžiu „malda“. Pasninkas be maldos neturi prasmės. Pasninkas su malda atveria mūsų širdį šalia esančiam žmogui. Aš kažko atsisakau tam, kad galėčiau duoti kitam. Pasninko tikslas yra žvelgti į Dievą ir šalia esantį žmogų.

– Gyvename pasaulyje, o Advento laikas mus kviečia į vidinę tylą. Kaip atrasti tylą pasaulyje prieškalėdinio šurmulio apsuptyje?

– Apaštalas Paulius pirmame laiške Timotiejui sako: *Dievas trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą*. Kaip tu tai padarysi, kuris skaitysi šį straipsnį? Tai yra tavo atsivėrimas Viešpaties vedimui. Kiekvienas gyvename skirtingose situacijose. Kiekvienas turime skirtingą gyvenimo patirtį. Surasti tylą – reiškia pabūti su Viešpačiu. Gal vakarais atrasti valandą laiko ir paskaityti dvasinę literatūrą. Gal eini į darbą ir praeini pro bažnyčią, užėik į ją, pabūk bent 3–4 minutes. Padėkok Dievui, paprašyk jo palaiminimo. Tai yra tavo tylos minutė, kuri kels dvasią ir pajusi Viešpaties ramybę.

– Jėzus ateina į pasaulį kaip Ramybės Kunigaikštis, kaip beginklis vaikelis... Ką mums, krikščionims, sako ši žinia pasaulį kėičiančių neramumų akivaizdoje?

– Ši žinia mus visus kviečia neišsigąsti. Šis laikas kaip niekad mus prašo krikščioniškos stiprybės, krikščioniško tikrumo. Buvimas su Viešpačiu šv. Mišiose, kalbėjimasis su Juo maldoje ir pripažinimas savo kaltės išpažintyje jau yra taikos kūrimas tavo šeimoje. Susivienijusios šeimos kuria taiką mieste. Susivieniję miestai kuria taiką valstybėje. Tada taika ateina ir į pasaulį.

– Priminkite, kokią mums prasmę turi Advento vainikas ir žvakių spalvos?

– Lietuvoje Adventinį vainiką piname iš eglės arba pušies šakų. Žalia spalva – nuolat žaliuojantis medis. Apskritimas simbolizuoja amžinybę. Vainiko šviesa yra Kristaus šviesa. Šis vainikas yra ištikimybės Dievui žiedas. Ką Dievas sako, tą ir ištęsi. Kiekvieną sekmadienį uždegime vis kitą žvakę. Šviesa pradės didėti ir vėliau nusistels tamsa. Violetinės žvakės mums simbolizuoja susimąstymą, pasižadėjimą vėl iš naujo atsitraukti nuo blogio, atitolti nuo jo ir sugrįžti prie Viešpaties. Rožinė žvakė mums skelbia netrukus užgimsiantį džiaugsmą. Balta žvakė – tai šviesa, kurią

atneša Kristus. Pirmos žvakės uždegimo dieną – pirmą Advento sekmadienį vadiname vilties sekmadieniu. Antroji žvakė – Betliejaus žvakė, kai šeima susiburia prie stalo maldai. Trečioji žvakė yra pie-menų – džiugaus kryžstavimo žvakė. Ketvirtoji – jau angelai skelbia meilės žvakę. Ši žvakė yra balta. Šis vainikas suburs visą šeimą. Vaikai žvelgs į vainiką ir domėsies juo, tėvai gali pasidalinti su vaikais vainiko gaminimo darbu. Sekmadienį suraskime laiko pabūti su šeima ir sukalbėti maldą „Tėve mūsų“ ar „Sveika Marija“. Vaikai prisimins visą gyvenimą, kaip jie meldėsi su savo tėvais.

Noriu padėkoti visoms lietuvių bendruomenėms, kurios skaito šį straipsnį, už jūsų paramą ir maldą. Nuoširdžiai dėkoju, kai meldžiatės už kunigus, kai prašote naujų pašaukimų. Dievas teatlygina jums išklausydamas jūsų maldas.

Kalbėjosi Renata Žiūkaitė

2015 M. GRUODŽIO 6 D.
2 VAL. PO PIETŲ

**JAUNIMO CENTRO
METINĖ VAKARIENĖ**

5620 South Claremont Avenue,
Chicago, IL 60639

2 val. - Šv. Mišios Koplyčioje;

**3 val. - Akademija ir Agnės
Giedraitytės koncertas;**

4 val. - Vakarienė (kavinė "Smilga").

Vyks loterija, veiks baras.

Bilieto kaina \$45, teirautis telefonais 708-447-4501 ir 773-743-3196

MADE IN *Caraga*

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Policija tebedirba sustiprinto budrumo lygiu

Vilnius (BNS) – Policijos vadovybė nusprendė, jog policija ir toliau dirbs padidinusi budrumą, reaguojant į išaugusią terorizmo grėsmę Europoje.

Policija budrumo lygį padidino prieš pusantros savaitės po ginkluotų išpuolių Paryžiuje, kurių metu žuvo

apie 130 žmonių. Nuo to laiko daugiau policininkų patruliuoja viešose vietose ir renka bei analizuoja informaciją, susijusią su terorizmu. Sustiprintas policijos budrumo lygis Lietuvoje išliks, kol terorizmo grėsmė Europoje nesumažės.

V. Landsbergiui neskyrė Laisvės premijos

Vilnius (ELTA) – Seimas nepritarė siūlymui 2015 metų Laisvės premiją paskirti pirmajam atkurtos nepriklausomos Lietuvos Respublikos vadovui, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkui, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui Vytautui Landsbergiui. Už šį nutarimo projektą balsavo 53 Seimo nariai, prieš buvo 13, susilaikė 48 parlamentarai. Po šio balsavimo I. Degutienė pareiškė apie atsistatydinimą iš Laisvės premijų komisijos pirmininkės ir narės pareigų, iš komisijos pasitraukė ir Seimo narė Dalia Kuodytė. Argumentuodama tokį savo sprendimą, I. Degutienė Seimo salėje pabrėžė, kad Seimo daugumos apsisprendimas visiškai paneigia Lietuvos Laisvės premijų komisiją. D. Kuodytės nuomone, šis Seimas tokiu sprendimu „susidirbo galutinai“. Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius mano, kad Seimo dauguma neiš-

Seimas nesutiko V. Landsbergiui skirti Laisvės premiją. Irmanto Gelūno/15min.lt nuotr.

laikė pagarbos savo krašto istorijai testo.

Laisvės premija įsteigta 2011 m. rugsėjo 15 d. Ja siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą. Laisvės premija kiekvienais metais įteikiama Laisvės gynėjų dieną – sausio 13-ąją.

Mirė buvęs OMON vadas

Vilnius („Draugo“ info) – Lapkričio 18 d. Rusijoje po ligos mirė buvęs Vilniaus ypatingosios paskirties milicijos būrio (OMON) vadas Boleslavas Makutinovičius, kaltintas nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais 1991 metais. Jis Lietuvos teismo buvo teisiamas už akių.

1991 metais sovietų kareiviams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą ir Radijo ir televizijos komiteto pa-

statą žuvo 14 žmonių. Šių metų birželį Vilniaus apygardos teismas išteisino B. Makutinovičių ir dar vieną buvusį Vilniaus OMON vadą Vladimirą Razvodovą, teigdamas, kad atsakomybė už šiuos įvykius tenka valstybės vadovams. Prokuratūra apskundė šį sprendimą.

B. Makutinovičiui buvo 58 metai. Jis bus palaidotas Maskvos srities Vidnojės mieste.

Norima atstatyti paminklą „Pieta“

Kaunas („Kauno diena“) – Kaune, Aleksoto kapinėse, norima atstatyti paminklą „Pieta“, skirtą savanoriams, žuvusiems kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Tikimasi, kad paminklą pavyks atstatyti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui iki 2018 metų.

Aleksoto kapinėse šis paminklas buvo pastatytas 1927 m.

Šešių metro aukščio paminklo su postamentu autorius – žymus skulptorius Antanas Aleksandravičius.

Dėl atmosferos poveikio nepatvari paminklo medžiaga (terakota) ėmė trupėti, irti, skulptūra prarado savo formas. Sovietmečiu nuo apleisto paminklo buvo nuplėstos plokštės su savanorių pavardėmis. 1964 metais Aleksoto kapinės uždarytos.

Paminklas „Pieta“ prieškaryje. Ollks.lt nuotr.

JAV ir Vokietija rems Prancūziją kovoje su IS

Paryžius (ELTA) – Washingtonė susitikę JAV ir Prancūzijos vadovai, Barack Obama ir Francois Hollande, demonstravo ryžtą kovoti su „Islamo valstybe“ (IS).

„Mes esame čia, kad pareikštume, jog Jungtinės Valstijos ir Prancūzija yra visiškai solidarios“, – pareiškė B. Obama po susitikimo su Prancūzijos vadovu. Abi šalys, ano to, drauge patrauks atsakomybėn „teroristus bei tuos, kurie juos siuntė“ ir „gins savo žmones“.

JAV prezidentas atkreipė dėmesį į tai, kad JAV ir jų sąjungininkės per daugiau kaip metus truncančius oro

antskrydžius surengė 8 000 atakų prieš IS pozicijas. „Mes laimėsime, o IS pralaimės“, – pabrėžė jis.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel taip pat pažadėjo Prancūzijai solidarumą kovoje su terorizmu – esant reikalui, ir kariniais veiksmais. A. Merkel ir Prancūzijos prezidentas F. Hollande per darbo vakarienę didžiausią dėmesį skyrė kovai su terorizmu, taip pat pabėgėlių krizei.

F. Hollande šiuo metu mėgina sudaryti didelį aljansą kovai su IS džihadistais, kurie prisiėmė atsakomybę dėl 130 gyvybių nusinešusių atakų Paryžiuje lapkričio 13 dieną.

Turkija numušė Rusijos naikintuvą

Ankara („Draugo“ info) – Karo lėktuvas, kurį Turkijos oro pajėgos lapkričio 24 dieną numušė prie sienos su Sirija, priklausė Rusijai, paskelbė Turkijos Prezidentūra ir pridūrė, jog tas orlaivis pažeidė šalies oro erdvę.

„Rusijos lėktuvas Su-24 buvo numuštas pagal kovos veiksmų taisykles, nes jis pažeidė Turkijos oro erdvę, nepaisydamas perspėjimų“, – sakoma Prezidentūros pranešime.

Lėktuvas sprogo ore, o liepsnų jėga nuolaužo nukrito Sirijos teritorijoje šalia sienos.

Turkija ir Rusija jau seniai nesutaria dėl konflikto Sirijoje: Ankara

siekia, kad būtų nuverstas tos šalies prezidentas Bashar al Assad, o Maskva daro viską, kad jis išliktų valdžioje.

NATO sąjungininkai surengs nepaprastąjį pasitarimą Ankaros prašymu. Šio nepaprastojo NAC (posėdžio) tikslas – kad Turkija informuotų Sąjungininkus apie Rusijos lėktuvo numušimą. Atlanto Tarybą sudaro 28 NATO narių ambasadoriai.

NATO palaiko glaudų ryšį su Ankara ir atidžiai stebi padėtį. Tai pirmasis incidentas po beveik 60 NATO istorijos metų.

Kanada atsuks nugarą vyrams iš Sirijos

Torontas (ELTA) – Kanada pagal Sirijos pabėgėlių apgyvendinimo planą žada priimti tik šeimas, vienišas moteris ir vaikus. Tuo metu vienišams pabėgėliams vyrams iš Sirijos, laikomiems potencialia grėsme saugumui, Kanados sienos bus užtvirtos.

Naujojo Kanados premjero Justin Trudeau planas paskubinta tvarka

iki metų pabaigos priimti 25 tūkst. pabėgėlių šalyje sulaukė daug kritikos. Plano detalės bus pavišintos vėliau, tačiau Kanados ambasadorius Jordanijoje patvirtino, kad pabėgėliai iš stovyklų Jordanijoje, Libane ir Turkijoje bus perkelti į Kanadą nuo gruodžio 1 dienos.

ESBO ragina panaikinti kaltinimus žurnalistams

Viena (BNS) – Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) žengė neįprastą žingsnį pareikalaudama, kad Vatikanas panaikintų dviem žurnalistams pateiktus kaltinimus dėl informacijos nutekinimo, sukrėtusio Katalikų Bažnyčią.

„Žurnalistai turi turėti laisvę informuoti visuomenės interesus klausimais ir ginti savo slaptus šaltinius“, – pareiškė ESBO atstovė Dunja Mijatovič.

Vatikanas pranešė, kad iškelti kaltinimai žurnalistams Gianluigi Nuzzi, Emiliano Fittipaldi ir dar trims asmenims dėl neteisėto informacijos ir

slaptų dokumentų atskleidimo.

Abu žurnalistai yra parašę knygas, kuriose rėmėsi slaptais dokumentais, kad paremtų skandalingus įtarimus dėl korupcijos, vagysčių ir nekontroliuojamų išlaidų Vatikane.

Jie buvo suimti šio mėnesio pradžioje, įtarus, kad pavogė išlaptintos informacijos ir nutekino ją žiniasklaidai.

Abu jie kartu su Nicola Maio, kuris yra kaltinamas asmuo, dirbo popiežiaus Pranciškaus įkurtoje ir dabar jau paleistoje specialioje komisijoje, konsultavusioje jį dėl ekonominių reformų Vatikane.

Motina Teresė – šventoji

Roma (Vatikano radijas) – Palaimintoji Motina Teresė galėtų būti paskelbta šventąja per ypatinguosius Gailestingumo metus. Kanonizacija galėtų įvykti rugsėjo 4 dieną per palaimintosios liturginę šventę 2016 m. Palaimintųjų kanonizacijai paprastai reikia stebuklingo įvykio, kurio nepaaiškinamumą turi patikrinti mokslininkai, o teologinį pagrindumą teologai.

Kongregacijoje jau parengtos medikų išvados apie vieną stebuklingą pa-

gijimą, mokslškai nepaaiškinamą, brazilo vyro, sirgusio ir pagijusio nuo piktybinio auglio smegenyse. Vatikanas, arba tiksliau, Kongregacija šventųjų skelbimo reikalams ligi šiol oficialiai nepatvirtino, kad teigiamai užbaigus tyrimą įvyks ir kanonizacija minėtąją dieną.

Misionierės ir vienuolijos steigėjos Motinos Teresės paskelbimas šventąja be jokios abejonės būtų vienas iš pagrindinių įvykių per jubiliejinius metus.

Vienadienio drugelio gyvenimas

Aptariame seniai lauktą plakato Juozo Galkaus albumą

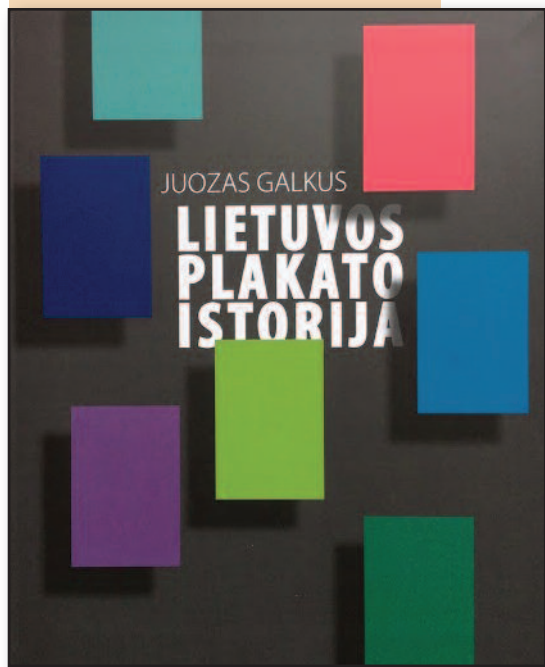
RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Plakatas niekuomet nesimėgavo didesniu lietuviškosios dailės kritikų dėmesiu. Per visą pirmąją XX a. pusę iki antrosios sovietų okupacijos aptikti vos du straipsneliai, skirti specialiai plakatui. Net devintajame dešimtmetyje parengtose studijose, kuriose aptariama lietuvių XX a. dailė, plakatui dažniausiai skiriamos vos kelios pastraipos. Kalbant apie dailininkus, šalia savo pagrindinės kūrybos krypties darbų sukūrusius ir įsimenamų plakatų, jie net nepaminimi.

Sovietmečiu domėtis tarpukario Lietuvos plakatais, dažniausiai aiškia politinę nuostatą išreiškiančiais ak-

Plakatas – didelio formato spaudos lakštas su tekstu ir vaizdu leidžiamas agitaciniais, reklaminiais, informaciniais arba mokymo tikslais. Plakato užuomazgos atsirado XVI a. Vokietijoje. Plakatas susiformavo iš afišos XIX a. II pusėje Prancūzijoje ir Vokietijoje. Lietuvoje plakatus imta kurti XX amžiuje.

Plakatai priklauso marginalinės dailės sričiai, yra skirti ne muziejnėms erdvėms, bet gatvės praeiviams, siekiant atkreipti jų dėmesį į skelbiamą informaciją, tad ilgai nebuvo vertinami kaip turintys išliekamąją vertę. Ankstyvieji darbai kurti ant trapeus prastos kokybės popieriaus, todėl, nors gausiai tiražuoti, dažniausiai neišlikdavo. Anot garsaus lietuvių plakato tyrinėtojo Juozo Galkaus, plakatas dažnai lyginamas su vienadienio drugelio gyvenimu.

Pastaraisiais dešimtmečiais susidomėjimas plakatu – viena iš taikomosios grafikos rūšių – yra itin išaugęs. Tai sąlygoja ne tik platūs nauji tyrinėjimų barai taikomosios grafikos srityje, bet ir sociologinių metodologijų vyravimas dailėtyroje. Šio požiūrio esmę sudaro tai, kad kūrinys nėra uždaras, bet atspindi platų socialinių reiškinių lauką, esantį už meno kūrinio ribų. Plakatai yra tiesiogiai susiję su visuomenės gyvenimo aktualijomis, todėl jie – ne tik meno kūriniai, bet ir laikotarpio visuomenės politinio, kultūrinio bei materialinio gyvenimo liudytojai.

Plakato eskizas. Juokdario Stan Laurel portretas GM kino studijos komedijai „Laurel and Hardy“. Dail. Joseph Benari. Paryžius, 1938

tyvus visuomeninio ir politinio gyvenimo liudytojais, dar ir „liaudies priešų“ ar „dipukų“ sukurtais, buvo rizikinga. Juos laikyti muziejuose, juo labiau namuose, buvo itin pavojinga – žmonės už menkesnius „nusikaltimus“ žuvo ar Sibire dešimtis metų praleido. Plakatai buvo sąmoningai naikinami, ir kas liko – tai tik per stebuklą ir pasiaukojimą.

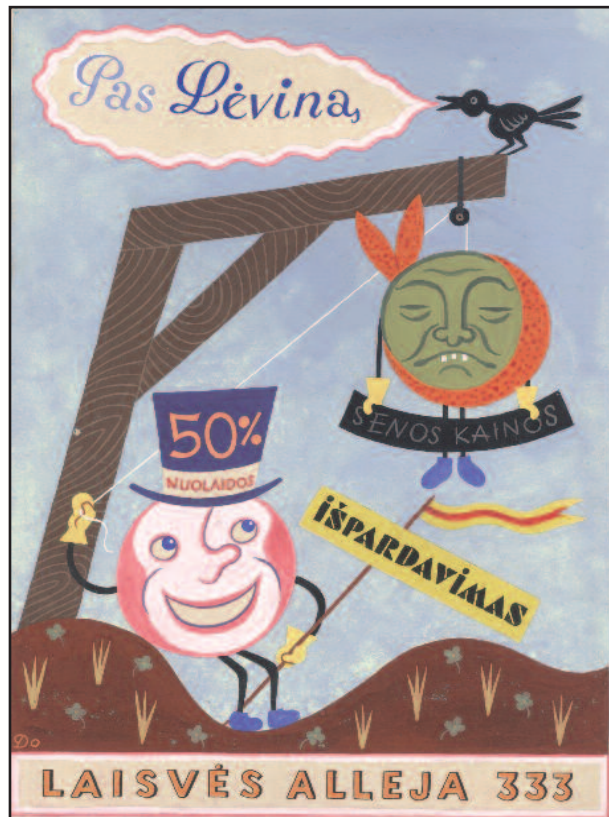
Nepašautas kareivis

Tokiu epitetu galėčiau pavadinti neseniai pasirodžiusio 382 puslapių albumo „Lietuvos plakato istorija“ autorių Juozą Galką. Šio išpūdingo albumo „gimdymą“ atidžiai sekiau vos ne nuo pirmųjų dienų. Dažnai tuo reikalu pasikeisdavome nuomonėmis telefoniniais skambučiais ar elektroniais laiškais, o viešėdamas Vilniuje būtinai aplankydavau savo kaimyno jaukią menininko ir profesoriaus pastogę Šilo gatvėje Antakalnyje. Galėjau ir šiek tiek pasitarnauti nustatydamas jam nežinomų plakatų kūrėjų autorystę bei atskleisdamas savo garsų surinktų senų Lietuvos plakatų rinkinį.

Juozas Galkus, ko gero, yra vienintelis pasaulyje, taip nuodugniai tyrinęs plakatų raidą Lietuvoje. Dar „nemadingu“ sovietmečiu išėjo jo parengta knyga „Lietuvos plakatas“ (Vilnius, „Mintis“, 1971). „Buvo atrinkti tokie plakatai, kurie, tikėtasi, nesuerzins Lietuvos komunistų partijos Centro komiteto ir Glavlito (главное управление по делам литературы и издательств – Vyriausioji literatūros ir leidybos reikalų valdyba), – tvirtina vilnietis plakatis-tas. – Antanas Gedminas, kaip buvęs Centro komiteto darbuotojas, gerai žinojo, kas ten galėtų užkliūti. Nepaisant to, ir leidyklai, ir autoriams teko gerokai pasijaudinti, kol knyga išėjo. Pirmiausia kilo triukšmas, kai minėtų institucijų darbuotojai pamatė ban-

domuosius iliustracijų atspaudus. Kad leistų spausdinti, teko kai kurių plakatų atsisakyti, mat jie ar jų autoriai cenzoriams buvo nepriimtini, spaus-tuvei buvo nurodyta kai ką retušuoti (Mstislavo Dobužinskio 1930 m. turistiniame plakate „Kaunas – Provisional Capital of Lithuania“ pavaizduoti Gedimino stulpai šiame albume išbraukti – raudonajame skyde liko tik raudona dėmė – R. M. L. *pastaba*). Vėliau, pasirodžius signaliniam egzemplioriui, vėl susirūpinta, ar nebus liepta leidinį sunaikinti. Laimei, viskas gerai baigiasi, ir albumas pasiekė knygynus. Jame reprodukuota apie 70 to laikotarpio plakatų. Dalies paskelbtų plakatų, nufotografuotų privačiose kolekcijose, jau nebėra. Tas leidinys – iki šiol vienintelis, kuriame pamėginta, nors ir ideologizuotai, trumpai apžvelgti lietuviško plakato kelią nuo amžiaus pradžios iki 1941 metų.”

Tačiau išaušo Lietuvoje Atgimimas, o netrukus ir vėl suksambo Tėvynėje Laisvės Varpas. Juozas Galkus ryžosi tęsti pradėtą darbą. 1997 m. Vilniaus dailės akademijos leidykla išleidžia jo paruoštą 223 puslapių knygą „Senasis Lietuvos plakatas 1862–1944“, o šių metų liepą ta pati leidykla, kuriai sumaniai vadovauja Marius Iršėnas, išleido ir albumą, apie kurį šiandien kalbame – „Lietuvos plakato istorija“. Tai išpūdingas leidinys, tik turėčiau leidejams vieną priekaištą – gaila, kad knyga pasirodė ne angliškai ar prancūziškai, o lietuviškai. Mano galva, leidejų sprendimas spausdinti Galkaus knygą lietuviškai buvo neapgalvotas rinkodaros sprendimas. Turime savo rankose puikią tarptautinės vertės prekę, bet kukliai „paslepiame“ ją, kad, gink Dieve, pasaulis nepamatytų!

Plakato eskizas „Pas Leviną“. Dail. Vsevoldas Dobužinskis. Apie 1937

Turinys – nepriekaištingas

Ižangą sudaro du skyreliai: „Visuomenė ir plakatas“ bei „Plakatų rinkiniai ir atribucija“. Kaip tvirtina knygos autorius, daugelis tarpukario Lietuvos dailininkų nevertino savo plakatų, laikė tai lengvu uždarbiu ir todėl ne visuomet savo kūrinius pasirašinėdavo arba autorystę nurodydavo tik inicialais. Galkus kruopščiai ištyrė ir nustatė, kas slepiasi net po dvidešimčia anuometinių plakatų kūrėjų inicialais. Autorius atliko didžiulį darbą, už kurį ateinančios dailėtyrininkų kartos bus jam dėkingos.

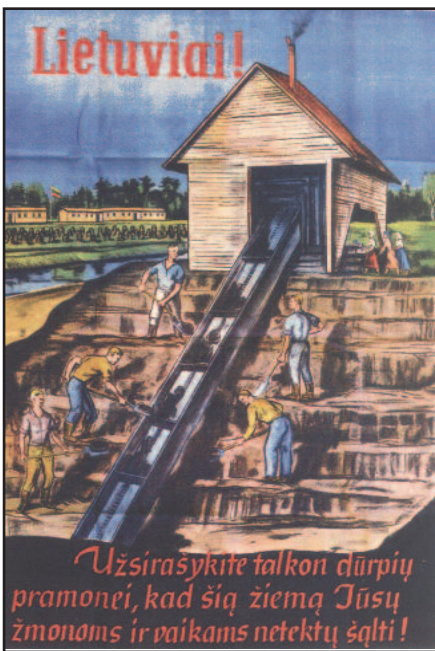
Pirmoji knygos dalis „Meninio plakato pradžia Lietuvoje“ susidaro

Iliustruotas savaitraštis *Lapas*. Dail. Liudas Vilimas. Apie 1934. (Vilniaus universiteto bibliotekos lituanistikos skyriaus nuosavybė)

iš dviejų skyrių”: „Pirmieji plakatai“ ir „Lietuvos kultūrinių renginių reklama“. Antroje dalyje – „Tarpukario Lietuvos plakatas“ – skaitytojas plačiau susipažins su naujos, jaunos valstybės pradžia. Ją sudaro skyreliai: „Plakatas atkūrus valstybę“, „Pirmieji konkursai ir paroda“, „Jaunoji plakatistų karta“ bei „Plakato branda“. Trečioji dalis – „Pirmųjų okupacijų laikotarpio plakatai“ vyresniam skaitytojui gali sukelti daug šurpių prisiminimų.

Norėtusi akimirkai sustoti prie albumo skyriaus „Jaunoji plakatistų karta“, kuriame Juozas Galkus pateikia daug spalvingų, dramatiškų, dažnai iki šiol neskelbtų pavyzdžių. 1935–1936

„Lietuviai – užsirašykite talkon durpių pramonei“. Nežinomas autorius. Apie 1942

m. sukurti Antano Dargio lakštai garsiai propaguoja žurnalo „Jaunoji Lietuva“ prenumeratos vają bei kariškosios propagandos dieną. Akiai malonūs, ramūs Kipro Šaulio „Palangos“, Alfonso Juškevičiaus „Birštono“ turistiniai plakatai. Itin stiprūs *art déco* sukurti Jono Juozo Burbos (dienraštis „Diena“, apie 1935 m.), Viktoro Vaguševičiaus (satyros žurnalas „Kuntaplis“, apie 1930 m.) bei Liudo Vilimo (ilustruotas savaitraštis „Lapas“, apie 1934 m.) lakštai. Pamokančiai apie visuomenėje sklindančius blogus įpročius išpėja Marcės Katiliūtės („Saugokimės venerinių ligų“, apie 1934 m.) bei Petro Verbicko („Degtindaris – mirtis, Naminė – pražūtis“, apie 1937 m.) plakatai.

Plati ir spalvinga yra „Sovietmečio propagandos“ dalis, išdėstyta skyriuose: „Pirmasis pokario dešimtmetis“, „Chruščiovinio ‘atsilimo’ plakatai“, „Plakato laimėjimai ir nesėkmės“ bei „Plakato dailininkų biogramos“. Toliau išsamiai dokumentuojama Sąjūdžio idėjų sklaida bei laisvosios rinkos plakatai („Technologijos ir leidybos pokyčiai“, „Šiuolaikiniai plakatai“ ir „Plakatas kryžkelėje“). Skaitytojas taipogi turi išskirtinę galimybę susipažinti su plakato autoriais bei jų kūrybine filosofija (Aurimu Gaizausku, Jonu Gudmonu, Algirdu Jazbučiu, Robertu Jucaičiu, Rimvydu Kepežinsku, Igno Kozlovu, Gediminu Lašu, Giedriumi Lašu, Broniumi Leonavičiumi, Aušra Lisauskiene, Rimantu Rolia, Luku Ruškiu, Mikalojumi Povilu Vilučiu) skyriuje „Atsakymai į anketos klausimus“.

Laimingasis išeivis?

Knygos autorius 13-oje puslapių suglaustai apžvelgia ir JAV lietuvių plakatistų kūrybą. Čia mirgėte marga mums visiems gerai pažįstamos pavardės. Kai kurie dailininkai plakatus kūrė dar tarpukario metais Kaune (Alfonsas Dargis, Mstislavas Dobužinskis, Vytautas Kazimieras Jonynas, Vladas Vijeikis), kiti – jau Amerikoje (Algirdas Kurauskas, Vincas Lukas, Viktoras Petravičius, Ada Korsakaitė-Su-

„Prieš alkoholį nepilnamečiams“. Dail. Simonas Galkus. 2012 (Dailininko nuosavybė)

tkuvienė bei kiti). Knygoje matome, kaip toli pažengė išeivisko plakato raiša – nuo kiek naivaus stiliaus pirmųjų 1950–1956 m. čekagiečio Vlodo Vijeikio pieštų plakatų („Pirmoji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė 1956“, „Margutis Summer Holiday Sunday July 20 Riverview“, „Sandaros metinis koncertas lapkričio 25 d. Čikagos lietuvių auditorijoje“) iki grafiškai tobulų ir akiai patrauklių, dramatiškai spalvingų Ados Sutkuvienės darbų, skirtų Čikagos lietuvių operos spektakliams.

Šiame skyriuje neapsieita be spragų – tai suprantama, nes išeivijoje sukurtų plakatų Lietuvos bibliotekose bei muziejuose fondai kuklūs. Galkaus knygoje neraskime išeiviškų plakatų sukurtų prieš 1948 m., kaip, beje, ir iš kitų šalių, kuriose gausiai apsigyveno ir savo kultūrinės vertybes puoselėję lietuviškos diasporos (Kanados, Didžiosios Britanijos, Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus, Australijos). Autorius ne visiškai tikslus tvirtindamas, jog „Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai, turėdami gana stiprią leidybos bazę, spausdino nemažai laikraščių ir knygų, o po 1918 m. – ir plakatų...“ JAV lietuviai pradėjo spausdinti plakatus anksčiau. Pavyzdys – 1916 m. „Nauji krutantieji paveikslai 31 Diena Grudzio (Dec.) ‘16 Frank'o Sale, Waname. Kizis ir Kvietkauskas Krutancuju Paveikslu Co“ fotografinė afiša. Tiesa, anuomet buvo populiariau spausdinti „flyers“ – savotiškus „mini plakatus“, kuriuos buvo galima masiškai žmonėms dalinti. Didelius reklaminius lakštus rečiau kabindavo parapijų salėse, klubų patalpose bei įvairiose lietuvių verslininkų parduotuvių vitrinose.

Nepelnytai, mano nuomone, Juozas Galkus (beje, tai buvo ir ankstyvesniame leidinyje „Senasis Lietuvos plakatas 1862–1944“) į savo albumą įtraukia ir pluoštą JAV lietuvių sieninių kalendorių. Nors jie buvo spalvoti ir išspausdinti ant storo kartono, šie ugingai patriotiški (pvz., JAV Laisvės statula Ellis saloje New Yorke, Amerikos pripažinimas Lietuvos *De Jure*, Kražių skerdynės, LDK Vytauto, Nepriklausomybės

Vytauto Kernagio koncerto Čikagoje plakatas. Dail. Ričardas Spitrys. 1997

signataro Jono Basanavičiaus, Prezidento Antano Smetonos portretai ir t. t.) ikonografiniai eksponatai nėra plakatai. Jie privačiuose namuose buvo kabinami ant sienų, o jų apačioje buvo nuplėšiamas kassavaitinis kalendorius. Tokie kalendoriai buvo nemokamai dalinami verslo klientams ar laikraščių prenumeratoriams („Compliments of K. Bagdonas Ladies and Gents Furnishings Brooklyn“, „F. Rumikas Pulkiausia Lietuviška Mėsinčia New Haven“, „Amerikos lietuvis, Savaitinis Amerikos lietuvių laikraštis Worcester“). Daugumą jų, kaip teisingai pastebi Galkus, spausdino Augustinas Laukžemis Newark, NJ. Tačiau jie – tikrai ne plakatai!

Sunkiai kovota dėl pilietybės

Didžiausias Galkaus atradimas, paskelbtas šiame albume, yra Juozo Levinsono-Benari kūryba. Kartu su Vytautu Bičiūnu ir Viliumi Jomantu, Levinsonas Kaune priklausė taikomosios grafikos kolektyvui, pasivadinusiam Šv. Luko cechui. Kaip tvirtina menotyrininkė Evelina Bukauskaitė, išvykęs iš Lietuvos, Levinsonas plakato neužmiršo. Laiškuose į Kauną net pripažįsta esąs „tik plakatistas“. Yra išlikusių dailininko plakatų, sukurtų prancūziškų ir amerikietišku filmų reklamai. Plakatai, pasirašyti J. Benari, profesionalūs, meniški, juose ryški tuomet madingo *art déco* stilistika. Užsienyje Benari skundėsi – „liūdna, tiek metų buvęs lietuviu, staiga be jokios priežasties gali netekti Lietuvos piliečio statuso“. Jis ilgai ir sunkiai kovo dėl pilietybės, net kreipėsi pagalbos į Balį Sruogą ir Antaną Sutką, džiaugėsi 1930 m. ją pagaliau gavęs. Paryžiuje dailininkas artimai draugavo su Lietuvos diplomato Juozio Urbšio šeima, lietuvių kalba rašytais laiškais nuolat bendravo su Kaune likusiais bičiuliais, sentimentaliai ilgėjosi Lietuvos. Prisimindamas „laimingas dienas“ Lietuvoje, jis planavo į ją grįžti, deja, sutrukdė karas. Taigi, jo kūryba užsienyje priklauso ir Lietuvai.

Plakatisto (kaip ir Dievo) keliai nežinomi...

Prie daugelio iliustracijų šiame Juozo Galkaus plakatų istorijos albume yra žodžiai „autorius nežinomas“. Mančiau, kad ne visi neįvardinti autoriai tikrai yra nežinomi. Kai kurių darbų autorius galėčiau įvardinti, kitus galima būtų nustatyti pagal stilių (šriftų braižą, spalvų vartojimą, bendrinį dizainą palyginus su kitais darbais ir pan). Štai plakatą „3 aukcija knažki – rekopidy – ryčiny urzadzona przez Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Wilnie“ 1928 m. sukūrė vilnietis dailininkas Gracjan Achrem-Achremowicz (1899–1942). Grįžtant prie tarpukario Kauno... Manau, kad 4-jo dešimtmečio „Tik ‘Sargyba’ nevargina skaitytojo“ reklamos autorystę galima būtų prisikirti dailininkui Adomui Smetonai, panašiu laiku sukūrusiam „Tautiet, skaityk ‘Tautos kelią’“.

Skyriuje apie išeivius plakatistus randame daugiau klausukų. Albumo 260 puslapyje dviejų neįvardintų „Antrojo kaimo“ satyros teatro plakatų autorius yra Vincas Lukas (kiek žinoma, vienintelis šiam sambūriui kūręs reklamas). Pagal fotoalbumo „Chicago//Kezys“ viršelį buvo sukurtas ir plakatas. Autorius – pats fotografas Algimantas Kezys. Galbūt bijota suklysti spėliojant, bet, manau, „juodų dėmių“ galėjo būti mažiau.

Pabaigai norėčiau stabtelėti prie plakato, kuris tiesiogiai susijęs su mano ir Ramunės radijo veikla. Nuo 1988 metų „Žemė L Productions“ rėmuose ne tik ruošėme skirtingo profilio radijo laidas lietuviškai Čikagai, bet ir rengdavome įvairius (dažniausiai iš Lietuvos atvykusių atlikėjų) koncertus. Reklamuodavome įvairiai – per radiją, spaudą, taip pat spausdindavome plakatus. Kartais eidavome paprasčiausiu bei ekonomiškiausiu būdu – ant Lietuvoje išspausdintų plakatų užklijuodavome kompiuteriu surinktus tekstus. Tačiau buvo ir autorių plakatų, kuriuos kurdavo „Ričardo spaustuvės“ savininkas Ričardas Spitrys. Tai buvo vienietiniai egzemplioriai (iki dešimties kopijų). Kadangi Ričardas dirbo Jaunimo centre, beveik visi tose patalpose rengdavę koncertus naudodavosi jo paslaugomis. Tokiu būdu atsirado ne tik mūsų radijo rengto estrados dainininko Vytauto Kernagio koncerto „Širdele mano“ plakatas, bet ir kitų atlikėjų (Juditos Leitaitės, Eduardo Kaniavos, Andriaus Mamantovo, „Naktinių personų“ ir t. t.) pasirodymų afišos. Vėliau į talką pasikvietėme savo laidų bendradarbį Gintarą Raudonikį, kuris savo kompiuteriniais bei meniniais sugebėjimais toliau kurdavo akiai patrauklias fotografinio tipo koncertų afišas.

Nuostabus tas plakatų pasaulis!

Galkus, Juozas. LIETUVOS PLAKATO ISTORIJA. 384 p.: iliustr., faks. Bibliogr. p.376, ir išnašose. – Asmenvardžių r-klė: p. 377 – 382. ISBN 978 – 609 – 447–171 – 1. Redaktorė: Teresė Valiuvienė. Dailininkai: Juozas Galkus, Rasa Janulevičiūtė. Maketuotoja: Rasa Janulevičiūtė. Leidėjas: Vilniaus dailės akademijos leidykla, Dominikonų g. 15, LT – 01131 Vilnius. www.leidykla.vda.lt Spausdino UAB BALTO, Utenos g. 41 A, LT – 08217 Vilnius. www.baltoprint.com

Visi plakatai (išskyrus tuos, kurie atskirai išvardinti) iš Raimundo Mariaus Lapo asmeninio archyvo

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujame Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

JAV lietuviai neabejingi Lietuvos vaikams

2014 m. Kalėdinėje mugėje PLC (iš k.): buvusi sekretorė Aušra Saulienė, pirmininkė Indrė Tijūnėlienė, Vida Maleiškienė, išdininkė Ramunė Račkauskienė ir Marytė Černiūtė.

„Saulutės“ narės (iš k.): Aušra Saulienė, Jūratė Maurukienė ir vicepirmininkė Raminta Marchertienė.

Nuotraukos iš Indrės Tijūnėlienės asmeninio archyvo

INGA NANARTONYTĖ

www.lietuve.lt

Ar dažnas mūsų pagalvoja ne tik apie save, savo ar šeimos problemas, bet ir apie tuos, kurie nėra mums artimi ar net pažįstami ir susiduria su kur kas didesniais sunkumais? Nuo vaikystės esame mokomi užjausti silpnesnius ir jiems padėti, bet ne visada panorstame kitų našta užsikrauti ant savo pečių. Tačiau nuostabu, kad yra žmonių, kurie visą gyvenimą vadovaujasi šiomis nuostatomis. Jie įkvepia tikėti žmogaus širdies gerumu ir dosnumu, daugybei likimo nuskriaustų žmonių neleidami jaustis apleistiems ir suteikdami paramą sunkiausiu metu. Čikagoje jau daugiau nei 22 metus gyvuojančio Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ įkūrėjai, savanoriai ir rėmėjai – puikus to pavyzdys. Jeigu neteko apie jį girdėti, dabar puiki proga sužinoti, ką ši organizacija nuveikė ir kaip vis dar stengiasi dėl gražesnio gyvenimo Lietuvoje. Nors didžiausi Lietuvos vargai, rodos, jau praeityje, tačiau joje vis dar yra daug žmonių (tarp jų ir vaikų), kuriems ištiesta pagalbos ranka būtų didžiausia laimė.

Kas paskatino įkurti „Saulutę“

Nuo pirmųjų Lietuvos antrosios sovietinės okupacijos dienų užsienyje gyvenančių lietuvių tikslas buvo padėti atkurti šalies nepriklausomybę. Kai 1991 metais Lietuva pagaliau tapo laisva, išvykusieji ėmėsi visokeriopai ją remti, padėti panaikinti 50 metų okupacijos ir atskyrimo nuo pasaulio padarytą žalą. Tuometis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkas Bronius Nainys teigė, kad labiausiai paramos reikia į Lietuvą grįžtantiems politiniams kalinams, ligoninėms, partizanams, seneliams, vaikams ir mokykloms. Ypač pagalbos stokojo našlaičiai, kiti globos namuose atsidūrę vaikai. Nuspręsta telkti jėgas jiems padėti. Tad B. Nainio ir daktaro Petro Kisieliaus pasiūlymu JAV gyvenanti ir aktyviai dėl Lietuvos nepriklausomybės kovojusi Indrė Tijūnėlienė 1993 m. sausį aplankė daugiau nei 50 Lietuvos vaikų globos namų ir tų pačių metų kovo mėnesį buvo įkurtas PLB komitetas – Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. I. Tijūnėlienė tapo jo pirmininke ir nenuilstamai jam vadovauja iki šiol.

I. Tijūnėlienės teigimu, „Saulutės“ tikslas buvo remti vargingai gyvenančius Lietuvos vaikus, skatinti įforminti globą šeimose paimant vaikus iš internatų, skatinti neįgaliuosius integruoti į visuomenę. Numatyta teikti finansinę paramą šeimoms, suaukotų daiktų siuntiniais remti vaikų globos namus ir dienos centrus ir Lietuvos vaikams užsaky-

ti 19 JAV leidžiamo žurnalo „Eglutė“ prenumeratų.

2007 m. Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ buvo įformintas kaip savarankiška organizacija (anksčiau, kaip minėta, tai buvo PLB komitetas).

„Saulutės“ valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkė Indrė Tijūnėlienė, vicepirmininkė Raminta Marchertienė, išdininkė Ramunė Račkauskienė, sekretorės Laima Braune ir Birutė Nalienė, atstovė Floridoje Birutė Kožicienė, JAV Rytinio pakraščio atstovai Robertas Duda ir Ginger Houghton, tinklalapio administratorė Elena Ablingytė (anksčiau buvo Marytė Černiūtė), patarėjas teisės klausimais Saulius Kuprys. „Saulutės“ atstovės Detroite buvo Eleonora Grigaitienė ir a. a. Birutė Bublienė.

„Saulutė“ – tarpininkė tarp pakliuvusiųjų į vargą ir geradarių

Žmonių, kuriuos vienokiu ar kitokiu būdu šelpia „Saulutė“, yra ištis daug – apie tūkstantį. Geradarių aukomis organizacija yra parėmusi beglobius vaikus, našlaičius, daugiavaikes šeimas, negalia turinčius vaikus, vaikų maitinimą mokyklose ir labdaros valgyklose, Lietuvoje studijuojančius nepasiturinčius jaunuolius, dienos centrus, motinos ir vaiko namus, kurčiųjų amatų mokyklą ir kt. Bendradarbiaudama su Lietuvos vaikų fondu (Vilnius), vykdo Konkretaus vaiko rėmimo programą: aukojant 30 dolerių per mėnesį (360 dolerių metams) galima paremti konkretų vaiką. Rėmėjas gauna vaiko nuotrauką, apibūdinimą, adresą ir, jeigu nori, gali palaikyti su juo ryšius.

„Saulutės“ savanorės rūpinasi, kad geradarių aukos tikrai nukeliautų ten, kur reikia. Lietuvoje organizacija turi daug bendradarbių ir patikėtinių, kurie pateikia sąžiningas paramos panaudojimo ataskaitas. Atvykusios į Lietuvą, „Saulutės“ narės lanko vaikų globos namus, gyvenimo nelepinamus mažuosius ir nudžiugina juos dovanėlėmis. Kartais vyksta ne vienos, o su savo šeimos nariais – vaikais, anūkais. Svarbu pabrėžti, kad „Saulutės“ veikla yra savanoriška, už ją negaunama jokio atlygio ir visas kelionės išlaidas organizacijos narės apmoka savo lėšomis.

Visus darbus, kuriuos per 22 metus yra nuveikę „Saulutės“ savanoriai ir rėmėjai, išvardyti būtų sudėtinga – jų be galo daug. Galbūt geriausiai tai atskleidžia konkretūs skaičiai. Per „Saulutę“ į Lietuvą iki šių metų vidurio iš viso buvo iškeliaję maždaug trys milijonai dolerių. Pavyzdžiui, 2007 m. – 149 045, 2008 m. – 210 000, 2009 m. – 110 000, 2010 m. – 129 920, 2011 m. – 113 958, 2012 m. – 110 671, 2013 m. – 192 600, 2014 m. – 102 920 dolerių.

„Lithuanian Mercy Lift“ talpintuvais iki 2005 metų Lietuvą kasmet pasiekdavo po 2 000 siuntinių. Daug žmonių prisidėjo prie „Saulutės“ kilnaus

tikslo ne tik aukodami įvairius daiktus (drabužius, žaislus, avalynę, knygas, prietaisus neįgaliesiems ir ligoniams), bet ir padėdami juos surinkti, pervežti, rūšiuoti, krauti į dėzes ir t. t. Nuo 2005 m. talpintuvais siuntiniai į Lietuvą nebesiunčiami, tačiau pavienėms šeimoms, pasitaikius ištis gerų drabužių, batų ar žaislų, siuntiniai siunčiami per „Atlantic Express“.

„Saulutė“ ne tik renka aukas vargstantiems vaikams, jų šeimoms, bet ir prisideda prie lietuvių bendruomenės JAV kultūrinio gyvenimo – dalyvauja mugėse, kviečia lietuvių menininkus, jų kolektyvus koncertuoti ar pristatyti kitas menines programas. Per kiek daugiau nei du dešimtmečius „Saulutės“ organizuotų renginių dalyviai yra išgirdę Petrą ir Livetą Kazlauskus, Aleksandrą Žvirblytę, Lindą Veleckytę, Rūtą Mikelaitytę-Kašubienę, Audronę Gaižiūniene, Audrę Budrytę, Melitiną Diamandidė-Kuprienę, Ritą Preikšaitę, Raimundą Katių, Leonidą Dorfmaną, Vilniaus styginių kvartetą, Virgilijų Noreiką, Povilą Jarminą, Vytautą Kernagį, Virginiją Kochanskytę, Rasos Kuneckaitės „Ro-ko-ko“ ansamblį, Eglę ir Vytautą Juozapaičius, Laimą Lapkauskaitę, Neringą Nekrašiūtę, Robertą Mockų, Nijolę Martinaitytę, Antaną Zakarauską, Kostą Smoriginą, Edviną Minkštimą, Petrą Geniušą, Edmundą Seilių, Dariaus Polikaicio vyrų ir moterų kolektyvus, Juditą Leitaitytę ir daug kitų meno žmonių. Popietėje yra dalyvavęs poetas Bernardas Brazdžionis, Balio Sruogos minėjime – jo dukra Dalia Sruogaitė, Prezidento Aleksandro Stulginskio minėjime – jo dukterė dr. Aldona Juozevičienė su šeima („Saulutės“ išdininkė dr. Ramunė Račkauskienė yra Prezidento A. Stulginskio anūkė).

2013 metais „Saulutė“ minėjo veiklos dvidešimtmetį. Šio jubiliejaus proga buvo surengtas dainininkų Loretos Janulevičiūtės ir Algirdo Motuzos koncertas, solistės Juditos Leitaitės ir pianistės Rūtos Kašubienės koncertas, tautos didvyrių partizanų minėjimas su dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“ pristatymu ir smuikininkės Raimondos Daunienės bei jos keturių dukterų („Regnum Musicale“) koncertas. 2014 m. organizuotame renginyje koncertavo pianistas Edvinas Minkštimas. O 2015 m. gegužės mėnesį „Saulutė“ visus vėl pakvietė į ypatingą Juditos Leitaitės ir pianistės Rūtos Kašubienės koncertą „Su meile“.

Dar anksčiau „Saulutė“ rengdavo „Atviro žodžio“ forumus, kviesdavo paskaitininkus. Paskaitas yra skaitę Julius Šmulskštys, Vytautas Dudėnas, Remigijus Gaška, Tomas Remeikis ir kt. Taip pat buvo surengta autografų popietė su Čikagos „Bulls“ krepšininku Will Perdue. Su „Saulutės“ organizacija yra bendradarbiavę Šarūnas Marčiulionis, Arvydas Sabonis, Žydrūnas Ilgauskas.

Pasak I. Tijūnėlienės, kartais aukos tarsi nu-

krinta iš dangaus. Pavyzdžiui, vienas žmogus, norintis likti anonimu, iš pradžių rėmė kelis vaikus, o vėliau sugalvojo įsteigti Dieviškojo Kryžiaus Lietuvos benamių paramos fondą. Jo steigėjas ir mecenatas iškėlė sąlygą, kad Amerikoje fondui vadovautų I. Tijūnėlienė. Lietuvoje šiam fondui ėmė vadovauti arkivyskupas (vėliau – kardinolas) Audrys Juozas Bačkis. Vėliau tas pats mecenatas skyrė 55 000 dolerių panašiam fondui įkurti Kaune per kunigą Robertą Grigą ir vyskupą (vėliau – arkivyskupas) Sigitą Tamkevičių. Po kiek laiko dar 55 000 dolerių paaukojo padėti Vilkaviškio, Marijampolės ir Lazdijų vargdieniams per vyskupą Rimantą Norvilą.

Lietuvoje vargingai gyvenančius vaikus, šeimas remia ne tik JAV lietuviai, bet ir amerikiečiai. „Saulutės“ pirmininkė pasakojo, jog ypač didelė staigmena buvo, kai kalifornietė Katherine Mikals savo a. a. vyro atminimui paaukojo 100 000 dolerių Tauragės mokyklai suremontuoti. Kita amerikietė „Saulutei“ buvo skyrusi 10 000 dolerių auką – ši suma buvo nusiųsta į Lietuvą paremti programai prieš prekybą žmonėmis.

„Saulutė“ yra sulaukusi aukų iš Zbigniewo Brezinskio, NBA krepšinio trenerio Phil Jackson.

I. Tijūnėlienė taip pat užsiminė apie nepaprastą JAV aviacijoje tarnavusio Roberto Dudos ir jo draugės Ginger Houghton atsidavimą ir entuziazmą padėti Lietuvai, kurie neblėsta iki šiol: „Jų dėka ne viena Lietuvos ligoninė buvo aprūpinta medikamentais, įranga. Šie žmonės kvietė Lietuvos gydytojus stažuotis JAV, jų tarpininkaujami JAV gydytojai vyko atgimstančios šalies gydytojų supažindinti su naujausiomis technologijomis, atlikti operacijų...“

Aukų sulaukiama ne tik iš pavienių asmenų, bet ir iš įmonių.

Geriausias atlygis – vaikų džiaugsmas ir viltis

I. Tijūnėlienė pasakojo susirašinėjanti su daugybe „Saulutės“ remiamų žmonių, sulaukianti nuoširdžių padėkų. Pavyzdžiui, našlaitė studentė, globojanti dvi sesutes, I. Tijūnėlienei padėkos laiške yra rašiusi: „Esame visiškai vienos, tačiau visada jaučiame, kad Jūs esate kažkur šalia... Rūpinatės mumis lyg Mama, kurios netekome... Ačiū, kad niekada mūsų nepalikote ir mes trys visada jautėme Jūsų paramą ir pagalbą. Tik Jūsų dėka mūsų kuklus būstas per šias šventes kvepėjo pyragu...“

Pasak I. Tijūnėlienės, šios padėkos priklauso visiems, kurie padeda „Saulutei“ padėti kitiems.

„Saulutės“ pirmininkė ypač džiaugiasi vaikais, kurie, patys stokodami, rūpinasi kitais likimo nuskriaustaisiais: „Man gražu, kai tie, kuriems siūsdavome pinigų, dabar patys užsima labdaringa veikla. Štai kažkada vienas mūsų remiamas našlaitis parašė laišką ir paklausė, ar nepyksime, jei dalį pinigų, siunčiamų jam, atiduos tiems dienos centro vaikams, kurie neturi už ką nusipirkti pieštukų ar popieriaus. Ar galima ant tokio vaiko pykti?“

Ilgametis „Saulutės“ savanorių darbas 2014 metais buvo įvertintas Lietuvos vaikų globos būrelio vadovei buvo įteiktas Gabrielės Petkevičaitės medalis „Tarnaukite Lietuvai“. Šie medaliai kasmet yra skiriami už darbą Lietuvos gerovei, pozityvių idėjų, brandinančių visuomenės pilietiškumą, tautinę savimonę ir kultūrinį sąmoningumą, sklaidą ir įgyvendinimą.

„Saulutė“ vis dar reikalinga

Pasak I. Tijūnėlienės, ne kartą buvo svarstyta baigti „Saulutės“ veiklą: juk Lietuvos ekonominė padėtis kur kas geresnė, nei buvo vos paskelbus nepriklausomybę, parduotuvės visko pilnos, randasi vis daugiau turtuolių. Tačiau... daugybė žmonių vis dar neišbrenda iš skurdo. Siekiama bent dalelei jų suteikti vilties ir ryžto atkakliau kabintis į gyvenimą. „Saulutė“ vadovaujasi Motinos Teresės žodžiais: „Jei negali išmaitinti šimto, pamaitink vieną.“ Netikėtai atėjusi pagalba yra išgelbėjusi ne vieną depresijos apimtą, į begalinę neviltį puolusį žmogų. Tad kol Lietuvoje yra vargingai gyvenančiųjų ir yra norinčių pasidalyti duonos kąsniu žmonių, „Saulutė“ yra reikalinga.

Seka tėvų pėdomis

Turbūt ne vienam, skaitančiam šį straipsnį, mintyse sukirba klausimas: „Kodėl šie žmonės tai daro: rūpinasi svetimais, užuot skyrę tą laiką sau ir artimiesiems?“ Tikriausiai atsakymo galima ieškoti jų biografijose. Todėl pasidomėta „Saulutės“ pirmininkės I. Tijūnėlienės gyvenimo detalėmis.

Indrė gimė 1939 m. Kaune, Emilijos Masiliūnaitės ir ekonomisto dr. Balio Palioko šeimoje. Paminėtina, kad Emilija pasaulį išvydo Čikagoje, bet dar būdama maža su tėvais ir vyresniu broliu Jonu grįžo į Lietuvą (vėliau kurį laiką teko gyventi Rusijoje, o po Pirmojo pasaulinio karo vėl grįžti į Lietuvą). Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, 1944 m. moteris su vyru ir vaikais išvažiavo į Vokietiją. Kadangi Emilija buvo gimusi Čikagoje, greičiau gavo leidimą vykti į JAV. Tad su šeima 1947 metais pasitraukė į Ameriką, kur nuo maždaug 1904 m. gyveno jos giminės. Pradžia Čikagoje buvo sunki. Emilija ilgai sirgo, tačiau jai pasveikus dėl nepaprasto ryžto ir darbštumo šeimos padėtis pasikeitė. B. Paliokas pradėjo profesoriauti universitete, deja, esančiame toliau nuo Čikagos, kurioje gyveno šeima. Moteris pavyzdingai auklėjo dukras, daug prisidėjo prie lietuviškos veiklos.

Tėvų auklėjimas, pastangos šeimoje puoselėti lietuviybę, jų bendruomeninė veikla paliko ryškų pėdsaką Indrės ir jos sesers Austės gyvenime, todėl jos niekada neatsiribojo nuo Lietuvos. „Iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo mūsų tėvai labai prisidėjo prie lietuviškų šeštadieninių mokyklų steigimo. Buvome auklėjamos, kad atstovaujame Lietuvai, turime būti geros ir pareigingos. Visi darėme, ką tik galėjome, kad Lietuva atgautų nepriklausomybę“, – pasakojo I. Tijūnėlienė.

Indrė Amerikoje studijavo biologiją, vokiečių kalbą ir pedagogiką, įgijo bakalauro laipsnį. Vėliau Detroito universitete pradėjo studijuoti magistrantūroje botanikos srityje. Tačiau per kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopą ir savo tautinių šokių porą Vytautą Dudėną susipažino su Donatu Tijūnėliu (Vytautas ir Donatas buvo vaikystės draugai), kuris tuo metu studijavo chemijos inžineriją Purdue universitete, susižadėjo ir grįžo į Čikagą. Sukūrė šeimą, jie vėliau persikėlė į Buffalo Grove, o šiuo metu gyvena Lemonte. Indrė ir Donatas džiaugiasi keturiais vaikais: Daina, Rasa, Aru ir Nida, ir 11 anūkų. Visi moka lietuviškai, yra daug kartų lankęsi Lietuvoje, aktyviai prisideda prie lietuviškos veiklos. Vyresnės anūkės Daiva ir Audra Siliūnaitės yra savanoriavusios vaikų namuose Lietuvoje.

Indrei ir Donatui, kurie prieš tre-

Iš k.: Aušra Saulienė, Ramunė Račkauskienė ir Jūratė Maurukienė

jus metus atšventė auksines vestuves, visada buvo svarbi lietuviybė ir jos išlaikymas. Abu buvo skautai. Donatas daug metų dirbo mažųjų skautų būrelio „Vilkiukai“ vadovu. Juodu daug laiko skyrė lietuviškoms mokykloms: Indrė jose mokytojavo, vyras buvo tėvų komiteto narys. I. Tijūnėlienė buvo ateitininkų korporacijos „Giedra“ narė ir pirmininkė. Abu su vyru dažnai dirbdavo lietuviškose stovyklose.

Paminėtina, kad dr. D. Tijūnėlis, kuris yra įvairių išradimų, mokslinių darbų ir vadovėlių autorius, daug nuveikė Lietuvos aukštosioms mokykloms – Vilniaus, Kauno technologijos ir Vilniaus Gedimino technikos universitetams. Priklausė ir pirmininkavo Verslo tarybai prie Lietuvos Respub-

likos konsulato Čikagoje, prisidėjo prie investicijų pritraukimo į Lietuvą, vadovavo Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumų sesijoms energetikos temomis. 2014 metų rugsėjo 1 dieną ISM universitetas Vilniuje ir Kaune dr. D. Tijūnėliui suteikė garbės daktaro laipsnį.

Į straipsnį sunku sudėti viską, ką yra nuveikusi tiek Tijūnėlių šeima, tiek „Saulutės“ savanoriai, rėmėjai. Vargu ar jie patys šiuos darbus laiko ypatingais: jiems tai – savaime suprantama pareiga. Pareiga juos, kaip Lietuvos atstovus, auklėjusiems tėvams, pareiga savo tėvynei ir savo tautos žmonėms. Ir kartu tai – žmoniškumo, meilės savo tėvynainiams išraiška.

KVIEČIA Į
INTERAKTYVŲ KONCERTĄ

Sniego pūgos išdaigos

Šoksime, dainuosime ir pasitiksime Kalėdų Senį visi kartu!
Vaišės, dovanos vaikučiams ir smagi programa.

Gruodžio 13 d. 1:00 val.
(po 11:00 val. vaikų mišių)

Marquette Park bažnyčios salėje
6812 S. Washtenaw Ave. Chicago, IL 60608

Bilietai: vaikams nuo 2 m. ir suaugusiems - \$15
Bilietus galite įsigyti: Kavinėje „Smilga“, Marquette Park bažnyčioje.
Bilietus prašome įsigyti iki gruodžio 5 d.

Informacija tel: 630 936 7745

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Apsilankykite
„DRAUGO“

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

7 7 3 - 6 6 3 - 4 3 6 3**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausius skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2015 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2015 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

DRAUGAS • 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

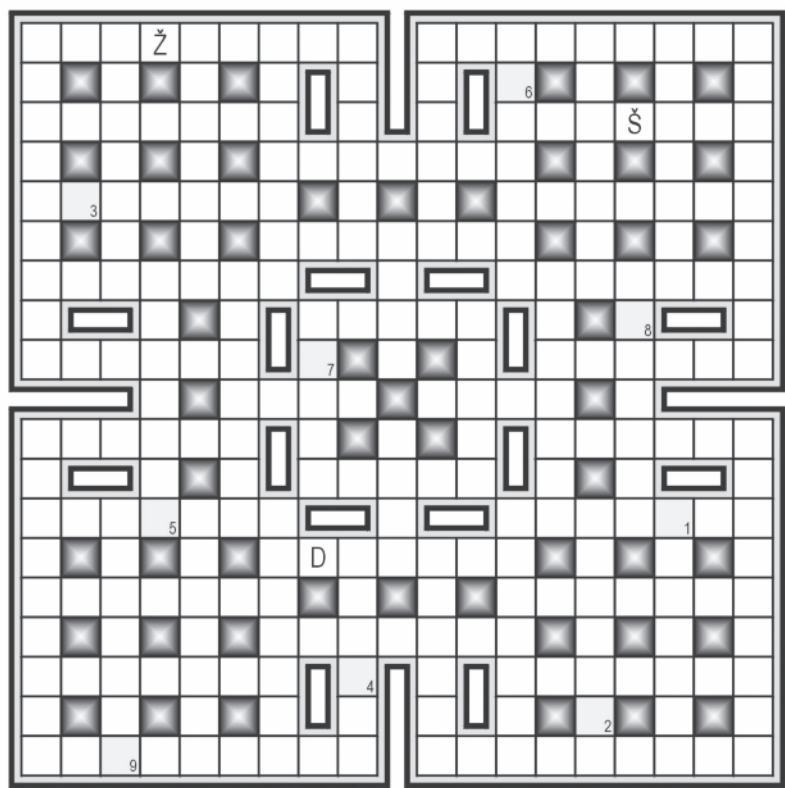
DRAUGAS • 4545 W 63 St Chicago, IL 60629

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

Surašymas Nr. 52

Surašykite į brėžinį duotus žodžius.

Pažymėtuose langeliuose perskaitysite užduoties atsakymą.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

4 raidės:
BŪDA – ELNĖ – NUGA – TRIO.

5 raidės:
ĖGLIS – IKRAS – ŽAGRĖ – ŽYDAI.

6 raidės:
ASORTI – DEŠIMT – GROŽIS – IRKLAI – NESTLE – SUTANA – SVE-
TUR – UPELIS.

7 raidės:
ADAKSAS – ASPIDAI – ASTATAS – ATVAISA – DEGĖSIS – DŽINSAI
– ĖDUONIS – ESKADRA – GITAROS – INDIANA – IŠRAIŽA – JONĖ-
NAI – KRIENAS – KROATAI – LIAUPSĖ – LIEPSNA – ONDATRA –
PESLIAI – RASISTĖ – ROMĖNAI – SERBIJA – SĖSLIAI – TARPAIS –
TOSHIBA – TRINTIS – TRIPSAI – UODUKAS – UŽTILTĖ – VAKAROP
– VEŽĖJAS – VIKŠRAI – ŽLIUMBA.

9 raidės:
ANIMACIJA – DIALEKTAS – EKSMISIJA – IŠVAKARĖS – NIURGZ-
LYS – NUOŽVARBA – SMALIŽIUS – STIRAKSAS.

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

Įmonių ir komercinė teisė

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

Atstovavimas teismuose

Adomas Siudika
Teisininkas
(312) 938-4909
asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius
Advokatė
(312) 219-8540
akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis
Advokatas
(312) 540-1075
domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys
Advokatas
(312) 938-4905
ddumbrys@boodlaw.com

353 N. Clark Street
Suite 1800
Chicago, IL 60654
Fax: (312) 540-1162

ĮVAIRŪS

- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba gali išleisti atostogų, ar pakeisti. Tel. 630-670-0813.
- Moteris ieško ligonių ar pagyvenusių žmonių priežiūros darbų su gyvenimu. Patirtis, geros rekomendacijos. Gali pakeisti ar išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-691-6542
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-615-5235.
- Moteris ieško pagyvenusių žmonių

- priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 708-833-0417
- Nuoširdi slauga, gebėjimas bendrauti, sveikas naminis maistas, kasdieninis atėjimas ar buvimas visas 24 val. Tel. 779-774-8182
- Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius ar vyresnio amžiaus žmones. Galite siūlyti ir kitus darbus. Legalūs dokumentai. Tel. 872-214-2203.
- Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste1121,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

**FIRST RATE
REAL ESTATE**

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

DĖMESIO!
Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. Tel. 630-340-9604

SIŪLO DARBĄ

ADMIN ASSISTANT – For appointment Coordinator, event/meeting planning, make travel arrangements, banking. Send resume to: **e.onez@aol.com** and text **708-607-2229** for follow-up.

Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.

- Moteris, turinti CNA sertifikatą, labai geras rekomendacijas, slaugos darbo patirtį, ieško darbo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 312-647-3208
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

PERKA

PERKAME
GINTARĄ
IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstate į namus.
Tel: 708-603-5494

Gruodžio 5-6 dienomis
PLC, Lemonte Kalėdinės mugės metu pirsime gintarą.

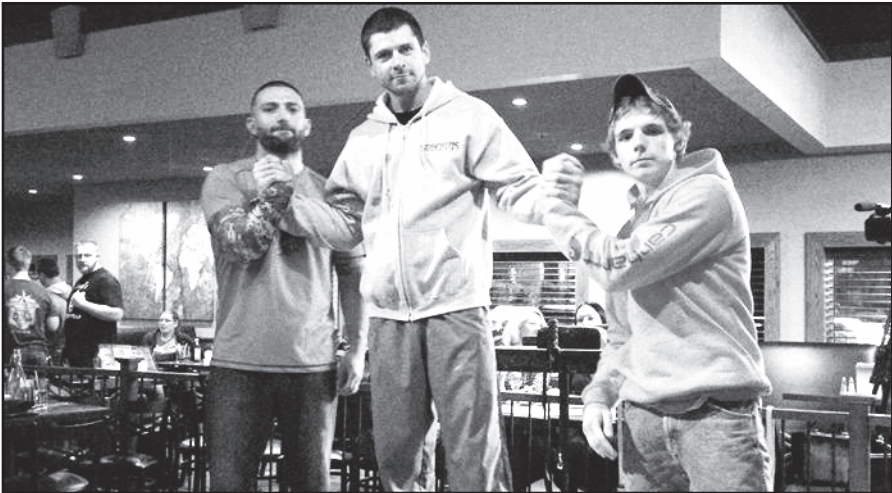
Remkime
Draugo fondą
www.
draugofondas.org

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

R. Proživalskiui lygių nebuvo!

Absoliučiu rankų lenkimo varžybų nugalėtoju tapo R. Proživalskis (v.).

Lapkričio 21 d. naujame lietuvių savininkų „Keystone” restorane Downers Grove (IL), buvo surengtas 4-asis Čikagos rankų lenkimo čempionatas, kurio nugalėtojas tapo lietuvis Robertas Proživalskis.

Pademonstravęs unikalią rankų jėgą jis nugalėjo visus varžovus, rungdamasis tiek dešine, tiek kaire rankomis! Jų stiprumą ir savitą bei pergales nešančią veiksmingą rankų lenkimo techniką R. Proživalskis pademonstravo ir varžydamasis atskiroje, iki 175 svarų svorio kategorijoje. Čia jis taip pat niekam nepaliko vilčių.

Iki 210 ir daugiau nei 211 svarų svorio kategorijose, kovodamas dešine ranka, sidabrinius apdovanojimus pelnė dar vienas Čikagos lietuvis, nuolatinis rankų lenkimo varžybų dalyvis Rimvydas Bilevičius. Dar du apdovanojimus jis iškovojo lenkdamas varžovų rankas kaire: iki 210 svarų svorio kategorijoje jis buvo antras, o per 210 – pirmas!

Mėgėjų sportininkų grupės čempionu tapo lietuvis Arlandas Kumpys, įveikęs amerikiečius sportininkus.

Iš viso snieguotą praėjusio šeštadienio dieną „Keystone” restorane savo rankos stiprumą demonstravo 46 sportininkai iš Illinojaus, Indianos, Michigano ir Ohio valstijų. Varžybas padėjo surengti jų pagrindinis rėmėjas – transporto bendrovė „Total Transportation”.

Po ČLKL – be pralaimėjimų žengia tik „Atletas”

Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) čempionate lapkričio 21 d. sužaistos penkerios rungtynės, kurių dėmesio centre buvo turnyro geriausiųjų – „Radviliškio” ir „Atleto” komandų dvikova.

Visą laiką besivejančių vaidmenyje buvę „Atleto” krepšininkai tituluotus varžovus palaužė paskutiniame rungtynių ketvirtyje ir po sunkios kovos įveikė juos rezultatu 63:60. Po šios svarios pergalės visas 6 rungtynes laimėjęs „Atletas” išliko vienintele komanda ČLKL pirmenybėse, kuri nepatyrė pralaimėjimo kartėlio.

Prie paskutinės „Atleto” pergalės daugiausiai prisidėjo 23 taškus pelnęs Modestas Masilionis. Tiek pat taškų pelnė ir jo buvęs komandos draugas (ČLKL čempionais tapo kartu rungtyniaudami „Kunigaikščių” komandoje), „Radviliškio” komandos puolėjas Tomas Rėkstys.

Dvi svarbias pergalės per vieną varžybų dieną iškovojo ČLKL čempionų vardą ginantys „Juodkrantės” krepšininkai, po ko jie iš septintosios turnyrinės lentelės vietos šoktelėjo į ketvirtąją.

Pirmose vakaro rungtynėse „Juodkrantės” krepšininkai tik po atkaklios kovos, rezultatu 55:49 nugalėjo pirmąsias 13-ojo ČLKL sezono rungtynes žaidusius jaunuosius „Aukštaitijos” krepšininkus, kurių pagrindą sudaro „Lituanicos” krepšinio mokyklos auklėtiniai. Daugiau nei pusę

taškų – 30 nugalėtojams pelnė Matas Gudauskas.

„Juodkrantės” komandai gerokai teko paprakaituoti ir antrame susitikime, kuriame jie 70:66 palaužė turnyrinės lentelės kaimynus „Švyturio” krepšininkus.

ČLKL čempionų gretose vėlgi nesulaikomai rungtyniavo 24 taškus pelnęs ir 13 kamuolių atkovojęs Matas Gudauskas, o „Švyturio” komandoje rezultatyviausiai žaidė taip pat dvigubą dublį surinkęs, 22 taškus įmetęs ir 10 kamuolių sugriebęs Julius Staišiūnas.

Pirmaujančių ČLKL komandų pozicijoje išliko šeštąją pergalę iškovojusį „Lituanicos” komanda. ČLKL senbuviai rezultatu 103:71 nugalėjo šeštąją nesėkmę patyrusią „Lietavos” komandą.

Rezultatyviausiai šiame ture rungtyniavęs rezultatyviausias ČLKL krepšininkas, „Lituanicos” gynėjas Danielius Jurgutis pelnė 33 taškus (dvi-taškiai – 9/10, tritaškiai – 5/12), o jo komandos draugas Šarūnas Skadas prie pergalės prisidėjo 27 taškais.

Gan sėkmingai šiame ČLKL sezone rungtyniaujanti Panevėžio „Lietkabelis” ketvirtąją pergalę iškovojo rungtyniaudama su „Vilniaus” komanda. „Lietkabelis” varžovus nugalėjo nesunkiai, rezultatu 71:49. Geriausias sezono rungtynes sužaidęs Paulius Narbutas „Lietkabeliui” pelnė 27 taškus ir atkovojo 14 kamuolių.

A † A
EVALDAS VELECKIS

Gimė 1926 m. rugpjūčio 1 d., Lietuvoje, Kybartuose.
Mirė 2015 m. lapkričio 25 d., Homer Glen, IL.
Gyveno Homer Glen, IL.

Nuliūdę liko: duktė Linda Veleckytė-Nussbaum su vyru Gerard; sesuo Elena Veleckytė ir brolio a. a. Alfredo Veleckio šeima Lietuvoje.

Vietoj gėlių prašom aukoti Lietuvių Operai arba Palos Hospice.

A. a. Evaldas bus pašarvotas šeštadienį, lapkričio 28 d. 9 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinimo Mišiose ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Mylimam tėveliui

A † A
EVALDUI VELECKIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą LINDĄ VELECKYTĘ NUSSBAUM ir visus artimuosius.

Lietuvių Opera Čikagoje

A † A
JAMES LIAUTAUD

iškeliavus negrižtamai, ilgametei VJF rėmėjai GRAŽINAI LIAUTAUD su šeima, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Vydūno Jaunimo fondo
taryba ir valdyba

www.draugas.org/mirties.html

Kitas rungtynes ČLKL komandos žais lapkričio 28 d., šeštadienį.

Mėgėjų lygoje pirmauja „Arka”

ČLKL mėgėjų lygos varžybose lapkričio 22 d. sužaistos trejos rungtynės. Jose visas keturias pergalės iškovojo „Arkos” krepšininkai rezultatu 46:32 nugalėjo „Savas LT” penketuką, „Ažuolas” minimalia persvara – 37:36 palaužė „Pelenus”, o „Alytaus” krepšininkai 62:57 nugalėjo „Panevėžio” komandą.

Čempionate pirmauja 4 pergalės iškovojusį „Arka”, 3 kartus laimėjo „Ažuolas”, po 2 pergalės iškovojo „Savas LT”, „Panevėžys” ir „Alytus, o „Pelenai” pralaimėjo visus 5 kartus.

ČLKL turnyrinė lentelė (vieta, komanda, pergalės, pralaimėjimai):		
1. „Radviliškis”	6	1
2. „Lituanica”	6	1
3. „Atletas”	6	0
4. „Juodkrantė”	5	2
5. „Švyturys”	5	2
6. „Lietkabelis”	4	2
7. „Jaunimas”	3	7
8. „Stumbras”	3	3
9. „Lietava”	1	6
10. „Vilnius”	1	5
11. „Lituanica 9-okai”	0	10
12. „Aukštaitija”	0	1

A † A
IRENA LIUCIJA RAGAUŠKAITĖ
RASIENĖ

Amžinybėn iškeliavo 2015 m. lapkričio 13 d., sulaukusi 88 metų.
Gimė Kaune, Lietuvoje, šešis dešimtmečius gyveno Cambridge, MA.
Nuliūdę liko: sūnūs Vitas, Tomas su žmona Brigita (Spakevičiūtė), anūkės Sophia ir Alisa; sesuo Aldona Beinorienė Lipskienė su dukra Irena Beinoris; brolis Leonidas Ragas (Ragauskas) su žmona Praurime (Krasauskaitė), jų sūnus Paulius ir dukra Laura su šeimomis.
Atsisveikinimas su a. a. Irena įvyko ketvirtadienį, lapkričio 19 d. Casper (Kasperavičius) Funeral Home, Boston, MA.
Penktadienį, lapkričio 20 d., Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, South Boston, MA, prelatas kun. Albertas Kontautas aukojo gedulo Mišias, o solistė Marytė Bizinkauskaitė angelišku balsu ir dieviškomis giesmėmis praturtino Prelato liturgines apeigas.
Velionė buvo žmona inž. a. a. Juozo Rasčiausko-Rasio, su kuriuo išgyveno 55 metus.
Laidotuvės bus privačios.

Nuliūdę artimieji

PADĖKA

2015 m. spalio 13 d. mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

A † A
ARVYDAS ANTANAS KUDIRKA

Palaidotas Glendale Forest Lawn kapinėse, Glendale, California.
Nuoširdžiai dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už išreikštas užuojautas, maldas ir už dalyvavimą Mišiose bažnyčioje. Dėkojame broliui kun. Jonui Šileikai, OFM, atvykusiam iš Prisikėlimo parapijos, Toronto, Kanados, už gražiai prarastas rožinio maldas, už atnašautas laidotuvių Mišias, jautrų pamokslą ir palydėjimą į Amžinąją poilsio vietą.
Dėkojame vaikų draugams Tomui Viskantai, Liudui Deveikiui ir jų pusbroliui Vladui Sidzikauskui, kurie padėjo velionio sūnums nešti karstą; dėkojame visiems uniformuotiems skautams, kurie ėjo garbės sargybą Mišių metu; dėkojame maestro Viktorui Raliui už vargonų muziką ir solistams Antanui Polikaičiui, Vitai Polikaitytei Vilkienei ir Laurai Grimm už solo giedojimus; parapijos chorui už gražiai atliktas giesmes per laidotuvių Mišias; dėkojame sūnaus uošviui Gintarui Plačiui už gausias laidotuvių nuotraukas; dėkojame mūsų visiems šeimos geriems draugams už gražias gėles ir visiems, paaukėjusiems a. a. Arvydo Kudirkos prisiminimui Vydušo fondui ir „Vaiko vartai į mokslą“ labdaros organizacijai; dėkojame Pauliui Viskantai už jautrų programos pravedimą laidotuvių pietų metu; Vitalijai Virbukienei, Zitai Rahbar, Vyteniui Vilkui, Violetai Gedgaudienei ir Vytautui Šliūpai už šiltus atsisveikinimo žodžius.
Dėkojame visiems draugams už užprašytas šv. Mišias ir išreikštas užuojautas raštu ir žodžiu.
Už tą viską mūsų šeima bus visuomet dėkinga.

Žmona Aldona Kudirkienė, sūnus Andrius ir jo žmona Jūlytė, sūnus Paulius ir jo žmona Viktorija, sūnus Romas ir jo žmona Justė, duktė Audra; anūakai Kaija, Laila, Ilona, Lukas ir Aleksas; sesuo Nijolė ir jos vyras Max Gottesman

Šv. Mišios už Garbingosios
Dievo Tarnaitės Marijos Kaupaitės beatifikaciją

Gruodžio 5 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto Seselių Kazimieriečių vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Chicago, IL bus atnašaujamos šv. Mišios, meldžiant, kad būtų beatifikuota Garbingoji Dievo Tarnaitė Marija Kaupaitė. Šv. Mišias atnašaus kunigas Brian G. Walker, St. Benedict the African-West parapijos bažnyčios klebonas. Visi kviečiami.
Daugiau informacijos tel. 773-349-8064.

Mūsų mylima ir brangi Mama

A † A
RITA ŠIMANSKYTĖ
KAVOLIENĖ

mirė 2015 m. lapkričio 13 d., penktadienį, Carlisle, Pennsylvania.
Gimė 1932 m. rugpjūčio 12 d. Šiauliuose, Lietuvoje.
Mokėsi Liubeko ir Neustato lietuvių gimnazijose Vokietijoje.
Amerikoje studijavo Čikagos Meno institute, įgydama bakalaurą diplomą. Dirbo Kristijono Donelaičio lituanistinėje šeštadieninėje mokykloje, priklausė Santaros-Šviesos organizacijai. Kartu su vyru Vytautu Kavoliu susilaukė dviejų sūnų: Kęstučio ir Perkūno. Iki mirties gyveno Carlisle, PA.
Nuliūdę liko sūnūs: Perkūnas ir Kęstutis su žmonomis – Diana ir Bonnie bei anūkėlė Ilana.

Artimieji

A † A
ERIC MARON

2015 m. lapkričio 5 d. staiga ištiko širdies priepuolis, jis mirė pakeliui į ligoninę.
Nuliūdę liko: žmona Silvia TOTILAITĖ Maron ir giminės.
Nuoširdžią užuojautą visiems reiškia jo darbo draugai ir Totilų šeima

A † A
LAIMAI SAVAITIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui JURGIUI, giminėms bei artimiesiems ir kartu liūdime.

*Sunny Hills, FL
Lietuvių Bendruomenė*

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS
IR
APLINK MUS

■ **Visus norinčius išmokyti padaryti šiaudinius Kalėdų eglutei kviečiame į užsiėmimą, kurį ves Vaida Lagoneckytė.** Atsineškite žirkles, liniuotę ir pieštuką, o mes pasirūpinsime šiaudeliais, siūlais ir nuorodomis. Pamoka vyks gruodžio 5 d., šeštadienį, 10 val. r. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Čikagoje. Registracija tel. 773-582-6500.

■ **Gruodžio 6 d., sekmadienį, 3 val. p. p.** kviečiame į Jaunimo centro tradicinius pietus. 2 val. p. p. Jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių Jaunimo centro didžiojoje salėje – kokteiliai, programa ir pietūs. Meninę programą atliks solistė Agnė Giedraitytė. Maistą ruošia „Smilgos“ restoranas. Stalus ir vietas užsisakyti pas Zitą Baltramonis tel. 773-743-3196 arba Mildą Šatienę tel. 708-447-4501.

■ **Gruodžio 6 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p.** kviečiame į rašytojo Antano Vaičiulaičio

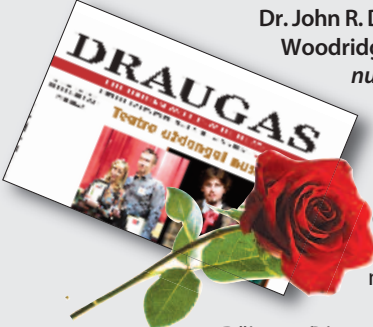
knygos „Italijos vaizdai“ pristatymą. Jis vyks SLA patalpose, 307 Artspace, 307 West 30 Street, New York, NY 10001. Vasarą Maironio muziejaus Kaune išleistą knygą pristatys Virginija Paplauskienė, šio muziejaus Išeivių literatūros skyriaus direktorė ir knygos rengėja. Susitikime dalyvaus ir rašytojo dukros. Popietę ruošia JAV LB New Yorko miesto apylinkės valdyba, LR generalinis konsulas New Yorke ir SLA 307 Artspace.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos** choras kviečia visus į Jubiliejinį, 20-mečio, kalėdinį koncertą, kuris įvyks gruodžio 13 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. misijos bažnyčioje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte (14911 127th St, Lemont, IL 60439). Koncerte dalyvaus misijos choras, kamerinis choras, vaikų choras „Vyturys“, smuikininkų ansamblis ir solistai. Bilietus į koncertą bus galima įsigyti misijos prieangyje prieš ir po 11 v. ryto šv. Mišių kiekvieną sekmadienį ir prieš koncertą.

PADĖKA

Čikagos Amerikos lietuvių moterų klubas, viena iš seniausių organizacijų veikiančių per 90 metų, per pirmininkę Birutę Zalatorienę atsiuntė 300 dolerių auką Lietuvos Valstybės atkūrimo šimtmečio proga rengiamai knygai. Tokiu būdu klubo vardas bus įamžintas šiame leidinyje.

Aukas istorinei knygai prašoma siųsti adresu:
Draugas Foundation
4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Visų aukotojų ir įamžintųjų asmenų pavardės bus skelbiamos knygoje.

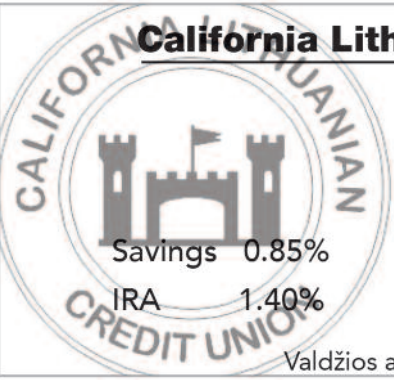

Dr. John R. Dainauskas, garbės prenumeratorius, gyvenantis Woodridge, IL, dar metams pratęsė laikraščio *garbės prenumeratą* ir paaukojo 150 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir dosniai jį remiate.

Vaclovas ir Margarita Momkai, gyvenantys Chicago, IL, dar metams pratęsė *Garbės prenumeratą*. Nuoširdžiai dėkojame, kad remiate mūsų laikraštį.

Džiugas Dirmantas, garbės prenumeratorius, gyvenantis Chicago, IL, dar metams pratęsė *garbės prenumeratą*. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį.

Benigna Butler, gyvenanti Chicago, IL, tapo „Draugo“ *garbės prenumeratore*. Kartu su garbės prenumeratos mokesčiu skaitytoja atsiuntė ir dosnią 100 dol. auką laikraščio leidybai paremti. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnumą ir sveikiname tapus garbės prenumeratore.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA
(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Savings 0.85%	3 Metų CD 2.00%
IRA 1.40%	3 Metų IRA CD 2.25%

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomščiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

www.draugas.org/kalendorius.html

2015 m. lapkričio 29 d., 11:30 val. r.
Čikagos lietuvių evangelikų liuteronų „Tėviškės“ parapija ir klubas „Alatėja“

KVIEČIA Į LABDARYSTĖS SEKMADIENĮ -
pamaldas ir koncertą, skirtą Padėkos dienai ir visiems, kurie augina savyje gerumą

Koncerte dalyvaus smuikininkė **BARBORA VALIUKEVIČIŪTĖ** ir akompaniatorė **VALDONĖ RAKAUSKAITĖ-ARFFA**

Parapijos adresas:
5129 Wolf Rd. Western Springs, IL 60558.
Daugiau informacijos tel. 708-229-2795

PADĖKA

Nuoširdžius padėkos žodžius tariame laikraščio skaitytojais, rėmėjais gerb. **REGINAI CONNOLLY**, kuriai „Draugo“ pokylio metu nusišypsojo laimė išlošti 1 000 dolerių. Ji a. a. Jono Bagdono šviesiai atminčiai paaukojo visą laimėtąją sumą laikraščio išlaidoms sumažinti. Tai dosni parama „Draugui“. Didelis ačiū už Jūsų supratimą ir geranoriškumą.

PADĖKA

Nuoširdi padėka ir pagarba **JUOZUI KAPAČINSKUI**, kuris įvykdė mylimos mamos a. a. **Marijos Kapačinskienės** valią – 1 000 dol. paskirti „Draugui“. Tokia dosni parama palengvins finansinę laikraščio padėtį.

Testamentinis palikimas – tai gražus pavyzdys visiems, kuriems yra brangus ir svarbus lietuviškas žodis išeivijoje.

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Danguolė Sadūnaitė Sealey \$2,000 giminių suaukota a. a. Algio Sadūno atminimui; a. a. Tauro Preikšo atminimui Violeta Aviža \$50, Birutė Kožicienė \$50; Anonimė S. \$100 remiamam berniukui; tęsiant vaikų metinę paramą dr. Donatas ir Daina Siliūnai \$360, Laura Kriaučiūnaitė \$720; „Oak Tree Philanthropic Foundation“ (dr. Dana Maciūnaitė Mockuvienė) \$1,500. Labai ačiū. „Saulutė“ („Sunlight Orphan Aid“), 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-6435, el. paštas: indretijunelis@sbcglobal.net Aukos nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

A. a. Kęstučio Kriaučiūno atminimui „Saulutei“ \$200 suaukojo Marius Kriaučiūnas, Laura Kriaučiūnaitė, Aurelija Kriaučiūnienė, dr. Aras ir Lina Žliobai, Algis ir Dalia Ancevičiai, dr. Algirdas ir Raminta Marchertai. „Saulutė“ dėkoja aukojusiems ir reiškia užuojautą a. a. Kęstučio Kriaučiūno šeimai ir artimiesiems.

„The Oak Tree Philanthropic Foundation“ (dr. Dana Maciūnaitė Mockuvienė) „Dieviško Kryžiaus I“ fondui atsiuntė \$1,000. Anoniminio mecenato, fondo įkūrėjo pageidavimu, Lietuvoje fondu rūpinasi kardinolas Audrys Juozas Bačkis, o JAV Indrė Tijūnėlienė. D. K. fondas įkurtas po Lietuvių Fondo (Lemont, IL) „sparnu“, remia Vilniaus apylinkėje vargingiausiai gyvenančius. Nuoširdžiai dėkojame. „Dieviško Kryžiaus I“ fondas, 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439

KALĖDINĖ MUGĖ
DOVANĖLĖS · MENAS
MAISTAS · GĖRIMAI · MUZIKA

GRUODŽIO 5 D.
9V.R. - 4V.P.P.

GRUODŽIO 6 D.
10V.R. - 3V.P.P.

14911 127TH ST. LEMONT
LITHUANIAN WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS